

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 sentyabr 2014-cü il Çərşənbə axşamı № 237 (5946) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

Məşhur teleaparıcı
İlham Mirzəyevin
heyrətamız
cınayət
dosyesi...

yazısı sah.15-də

Gündəm

Azərbaycanın NATO-dan
çəkinməsinin dörd səbəbi - Şəhər

Alyansa üzvlüyün ləngiməsi
təkcə həkimiyətin konyunktur
maraqları ilə bağlı deyil; həm
də acı Ukrayna "əcərübəsi"ni
ciddiye alan Bakı-Moskva və
Brüssel arasında hələ bir
müddət də sixilmiş durumda
qalmalı olacaq...

yazısı sah.8-də

Müsavat Əmircana gedir

Partiyanın qurultayının mədəniyyət evində
keçirilməsinə qərar verildi

yazısı sah.2-də

Məmur övladlarına Instagram zərbəsi...

Sosial şəbəkələr bəzi məmurların vəzifələrini
itirmələrinə səbəb olub

yazısı sah.12-də

Sevinc Babayevanın Elşad Abdullayevlə telefon danışığı yenidən gündəmdə

Hansında gerçəyi danışır - şəxsi müraciətində,
yoxsa ABU rektoru ilə səhbətdə?

yazısı sah.3-də

Tovuzda qədim şəhər aşkarlandı

Tapılan Abdal şəhərinin 2-3 min illik yaşı var;
şəhər sasanilər tərəfindən dağlıqlıb

yazısı sah.15-də

Müxalifət İŞİD-ə qarşı koalisiyaya qoşulmağın tərəfdarıdır

yazısı sah.6-də

Səfərini yarımcıq dayandıran BMT missiyasının hesabatında Azərbaycanı nə gözləyir?

yazısı sah.9-də

AŞPA prezidenti Azərbaycandadır

Ann Brassör Bakıda görüşlər keçirir

yazısı sah.2-də

İlqar Nəsibov:

"Ayılanda gördüm ki, başımın üstündə ağlayır"

yazısı sah.11-də

Avropa Parlamentinin qətnaməsinin təsiri olacaqmı...

yazısı sah.6-də

Azərbaycandan Avropaya böyük mühacir axını başlayıb

ÖLKƏDƏN QACMANIN ARXASINDAKI BÖYÜK SİRR

QHT sektorunda aparılan həbslərdən sonra ölkədən
qaçanların sayı kəskin artıb; Avropa paytaxtları
mühacirlərimizə qucaq açıb; siyasi qaçqın statusunu almaq
indi heyrət ediləcək dərəcədə asanlaşıb; səbəbi bu yazıda...

yazısı sah.11-də

**Abbas Abbasovla Ziya Məmmədov
birleşdirən dəyər - toyuqlar!**

**Sabiq vitse-premyerlə hazırlı nazırın ortaq
"Mərcan" toyuq biznesi var**

yazısı sah.11-də

Nazır oğlu ilə
Rauf Arifoğlunun
məhkəmə
çəkişməsinin
tarixi bəlli oldu

yazısı sah.3-də

Hadi Rəcəbli:
**"Salyandan o
yana nə var,
yazırlar Hadi
Rəcəblinindir"**

yazısı sah.5-də

**Sələfilərin
ləideri ehsana
müdaxilədən
danışdı**

yazısı sah.4-də

ATƏT-in Varşava sammiti başladı

Əhməd Şahidov: "Budəfəki müzakirələrdə insan haqları, demokratiya və ölkələrin ərazi bütövlüyü əsas prioritet olaraq seçilib"

bu toplantıda əsasən insan haqları və demokratiya məsələləri müzakirə olunur, fundamental azadlıqlar, azad media, sərbəst toplaşmaq azadlığı, dini etiqad azadlığı və milli azılların hüquqları haqqında danışılır, ayrı-ayrı hesabatlar dinlənilir. Budəfəki toplantıda Ukraynada baş verən son hadisələr ətrafında qızığın müzakirələrin gedəcəyi de gözlənilir.

Azərbaycan Demokratiya və İnsan Haqları İnstitutunun rəhbəri Əhməd Şahidovun da qatıldığı bu toplantıda Azərbaycanla da bağlı məruzələrin dinlənəcəyi gözlənilir. Bununla bağlı məlumat veren ADİH rəhbəri Əhməd Şahidov öz çıxışlarında Cənubi Qafqaz regionunda demokratiya, insan haqları fundamental azadlıqlar mövzusunu qabardacağı, habelə Dağlıq Qarabağ konflikti barədə geniş məlumat verəcəyini bildirdi.

Qeyd edək ki, ATƏT-in zirvə toplantısı oktyabrın 3-nə qədər davam edəcək.

□ E.SEYİDAGA

"İsmayıllı işi" üzrə təqsirləndirilən şəxslərin apelyasiya şikayətinə baxılır

Sentyabrın 24-də hakim qərarı elan edəcək; Tofiq Yaqublunun səhhətində problemlər yaranıb

Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu və REAL Hərəkatının sədri İlqar Məmmədov başda olmaqla, İsmayıllı hadisələrinə görə həbs edilənlərin apelyasiya şikayətlərinə baxılır. Sentyabrın 24-də Şəki Apelyasiya Məhkəməsində növbəti proses keçiriləcək. Hakimin hökm oxuyağı gözlənilir.

T.Yaqublunun vəkili Nemət Kərimli sentyabrın 24-də yekun qərarın elan olunacağı bildirdi: "Son durum ondan ibarətdir ki, məhkəmə müşavirəyə gedib. Sentyabrın 24-də yekun qərar elan olunacaq. Hakim bildirdi ki, proses təxirə salınsa, sizə xəber edəcəm. Amma hələ ki bizə heç bir məlumat verilməyib. Bu baxımdan 24-də son qərarın elan olunacağı gözlənilir. Tofiq bəy məhkəmədə son çıxışını etdi. Bildirdi ki, həbsi siyasi xarakterlidir. Qanunsuz, ədalətsiz qərar olduğunu söylədi".

Tofiq Yaqublunun qızı Nigar Yaqublu atasının səhhətində problemlər olduğunu bildirdi: "Atamlı birlikdə məhkəmələri olan məhbuslar artıq son sözlərini deyiblər. Ayn 24-də hakim hökmü elan edəcək. Səhhətində bəzi problemlər var. Amma saxlanma şəraitində heç bir şikayəti yoxdur. Məhkəmənin tez yekunlaşmasını istəyir".

Xatırladaq ki, İsmayıllı hadisələrinə görə həbs edilən Tofiq Yaqublu 5, İlqar Məmmədov 7, digər təqsirləndirilən şəxslər 4-8 il arası azadlıqlanın mehrum ediliblər.

□ Cəvənsir ABBASLI

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsınız,
biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnal-lara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zeng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürçülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanına

Tel/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

AŞ PA prezidenti Azərbaycandadır

Ann Brassör Bakıda görüşlər keçirir

Avrupa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) prezidenti xanım Ann Brassör Azərbaycanda səfərdədir. APA-nın məlumatına görə, artıq A. Brassör Bakıda vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb.

Dünən həmçinin baş prokuror Zakir Qaralov da Ann Brasörle görüşüb.

Musavat.com-a Baş Prokurorluqdan daxil olan məlumatı görə, Azərbaycan Respublikası ilə AŞ PA arasında eməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə böyük önem verdiyini bildirən baş prokuror ölkəmizin məhkəmə-hüquq sisteminin müasirədirilməsi istiqamətində mütərəqqi qanunvericilik aktlarının qəbul edilmesi, bu isləhatlar çərçivəsində prokurorluğun fəaliyyəti üçün normativ-hüquqi bazanın yaradılması, son illər prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsinə uyğun olaraq, korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində mühüm qanunvericili və praktiki tədbirlərin hə-

yata keçirilməsi, ölkə heyatının bütün sahələrində şəffaflığın artırılmasına istiqamətlənmüş institutional isləhatların aparılması barədə ətraflı məlumat verib.

AŞ PA ilə Azərbaycan arasında six əməkdaşlıqdan və bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsindən məmənnunluğu ifadə edən qonaq ölkəmizde məhkəmə-hüquq sisteminde heyata keçirilən isləhatları, xüsusilə korrupsiyaya qarşı keçirəcək.

Mübarizə sahəsində görülən yüksək qiymətləndirib.

Daha sonra tərəfləri məraqıldırılan məsələlər ətrafinda fikir mübadiləsi aparılıb.

Sentyabrın 23-də isə qonaq Azərbaycan Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədov,

parlementdə təmsil olunan siyasi partiyaların nümayəndələri və Azərbaycanın AŞ PA-daki nü-

mayənde heyəti ilə görüşlər keçirəcək.

Vəkil Leyla Yunuslu görüşə bilməyib

Xalid Bağırov Sülh və Demokratiya İnstitutunun rəhbəri Leyla Yunuslu görüşə bilməyib.

Sentyabrın 22-də Bakı İstintaq Təcridxanasına baş çəken vəkil Xalid Bağırov Sülh və Demokratiya İnstitutunun rəhbəri Leyla Yunuslu görüşə bilməyib. Vəkil "Media forum" saytına bildirib ki, nəzarətçilər Leyla Yunusun xəste olduğunu və görüşə gəlmək istəmədiyini bildirlər: "Leyla xanımla telefon əlaqəsi saxlamaq istədiyimi bildirdim, lakin nəzarətçilər bunun da mümkün olmadığını dedilər. Leyla Yunusun saxlandığı kameralada yaranmış son durum fonunda vəkillə görüşə getirilməməsi, onunla telefon əlaqəsi saxlanmasına imkan verilməməsi ciddi narahatlıq yaradır".

Leyla Yunus iyulun 30-da həbs edilib. Onun həyat yoldaşı, Sülh və Demokratiya İnstitutunun eksperti Arif Yunus isə avqustun 5-də tutulub. Onlar dövlətə xəyanətdə və maliyyə cinayətlərində ittihad olunurlar.

"Bakcell" "AppLab" adlı innovativ mobil developer layihəsinə start verib

Layihə "Qualcomm" şirkəti ilə birgə həyata keçirilir

"Ölkənin ilk mobil operatoru olan "Bakcell" şirkəti gələcək nəsil texnologiyaları sahəsində dünya lideri olan "Qualcomm" şirkəti ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində "AppLab" adlı innovativ mobil developer layihəsinə start verir". Bu barədə sentyabrın 22-də keçirdiyi mətbuat konfransında "Bakcell" in baş icraçı direktoru Riçard Şirer bildirib.

R.Şirer qeyd edib ki, bu layihənin məqsədi sahibkarları və program tərtibatçılarının öz ideyalarını daha sürətli həyata keçirməsinə, Azərbaycan və beynəlxalq bazarlar üçün istifadəyə tam hazır mətərəqqi mobil tətbiqetmələr yaratmalarına kömək göstərən effektiv alətlərin təmin edilməsidir. "AppLab" ideyaların, mobil təqdimetmələrin və texnologiyaların pilot variantından istifadəyə buraxılan tam həzir varianta qədər çatdırılmasında seçilmiş developerlərə kömək etmək üçün nəzərdə tutulan sürətləndirilmiş icra modelidir".

R.Şirer bildirib ki, "Qualcomm" şirkəti ilə mühüm layihələr həyat keçirilir: "Biz bu il əməkdaşlığını ölkənin telekommunikasiya sektorunda olduqca əhəmiyyətli hadisə hesab edilə bilən müxtəlif maraqlı layihələr çərçivəsində genişləndiririk. "Bakcell" həmçinin son 3 ilde Azərbaycanın genç developerlərinə dəstək göstərmək üçün ilk dəfə həyat keçirilən layihələrin tərəfdəsi olub. İndi biz maraqlı ideyaları olan gənclər "AppLab" layihəsi kimi gözəl bir fürsəti böyük məmənnüyyətə təqdim edirik. Program inkişaf etdirmə prosesində "Bakcell" və "Qualcomm" şirkətləri tərəfindən onlara böyük dəstək göstəriləcək və biz inanırıq ki, bu layihə onların çox xoşuna gələcək".

"Qualcomm" şirkətinin əməkdaşı Ziad Mater və "Bakcell" in təmsilcisi Mark Zirkə mobil texnologiyaların insan həyatının müüm hissəsinə çevrildiyini, insanların altıncı hissələrinə çevrildiyini vurgulayaraq, texnoloji inkişafın gündəlik həyatımızın bütün aspektlərinə təsir etdiyini vurgulayıblar. Bildirilib ki, yeni layihə sahibkarlıq üçün əsas platformadır. Həmçinin həmin gün "Bakcell" layihə ilə bağlı olan ofisin də açılışını edib.

□ RÖYA
Foto müəllifindir

Müsavat Əmircəna gedir...

Partiyanın qurultayının mədəniyyət evində keçirilməsinə qərar verildi

Müsavat Partiyası tarixi seçimlə üz-üzədir. Qarşidan 27 sentyabr partiyanın VIII qurultayı gəlir. Tarixi güntəqaz qurdan 4 namized (Arif Hacılı, Qubad İbadoğlu, Tural Abbaslı, Səxavət Əlisoy) arasında gedən rəqabət günü-gündən artmaqdadır. Yaranan həyəcan pikkətəyə çatıb.

Qurultayı keçirmək üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Suraxanı rayonu, Əmircəna qəsəbəsində yerləşən Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət Evinə təklif edib. 4 ildir ki, yer ucbatından təxirə salınan Müsavat qurultayının bu dəfə keçiriləcəyinə hər kəsəd inam böyükdür. Gedən proseslər bunu açıq şəkildə göstərir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, seki öncəsi inidə qədər namizedlər arasında gedən sağlam rəqabətə Müsavat Partiyası növbəti demokratik ənənəni əsasını qoyur.

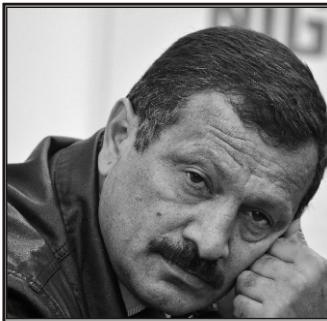
Dünen Qurultaya Hazırkı üzrə Təşkilat Komitəsinin iclası keçirilib və qurultayı Settar Bəhlulzadə Mədəniyyət Evinə keçirilməsinə qərar verilib. Bu barədə məlumat verən Müsavat başqanının müavini Gülağa Aslanlının sözlərinə görə, Nizamnaməyə dəyişikliklər artıq müzakirə olunub və proqrama dəyişikliklər başa çatacaq: "Təbii ki, hər gün yeni bir texniki iş ortaya çıxır. Amma demələr ki, 90 faiz qurultaya hazırlıq işləri başa çatıb".

Onu da qeyd edək ki, Müsavat Partiyası yeni qaydalara uyğun olaraq, Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət Evi ilə dənişqlərə başlamaq üçün Mədəniyyət və Turizm idarəsinə müraciət etmişdi.

G. Aslanlı müraciəti nəticələri barədə dənişib: "Dünen səhər idarəyə getdim. Onlar gün ərzində cavab verilecəyini bildirdilər. Amma mədəniyyət evinin rəhbərliyi artıq zəng edib ki, müqavilənin şərtlərini qəbul etməyə hazırlıq və gəlin müqavilə imzalayaq".

Başqan müavini təbliğat kampaniyasının başa çatacağı günü də açıqlayıb: "Başqanlıq namizedlərin təbliğat və təşviqat kampaniyası qurultaya namizedlərin irəli sürülməsi haqqında yekun qərarla tamamlanıb".

□ Cəvənsir ABBASLI

Yazarımız Tofiq Yaqublu'ya Azadlıq!

Sentyabr 26-da, saat 11.30-da Xətai Rayon Məhkəməsində Anar Məmmədovun Rauf Arifoğluna qarşı xüsusi ittihad qaydasında şikayəti üzrə hazırlıq icası keçiriləcək. R.Arifoğlunun hüquqlarının müdafiəsi vəkillər Elçin Sadıqov və Cavad Cavadov tərəfindən həyata keçiriləcək.

Daha bir yenilik isə "Yeni Müsavat" qəzətinin "məşhur ayı məsələsi" ilə bağlı Nizami rayon icra şöbəsinə qarşı qaldırıldı kasasiya şikayəti üzrə işin taleyi idir. Sözlüdən proses də oktyabrın 9-da Nizami Rayon Məhkəməsində, hakim Aslan Karbalyevin sədrliyi ilə keçiriləcək.

Katırladaq ki, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədov "Yeni Müsavat" qəzətinin baş redaktoru Rauf Arifoğlunu xüsusi ittihad qaydasında məhkəməyə verib. İddia ərizəsində A.Məmmədov R.Arifoğlunun Cinayet Məcəlləsinin 147.1, 147.2 və 148-ci maddələri ilə ittihad olunmasını tələb edir. Şikayet ərizəsinə 8 sentyabr 2014-cü il tarixində, saat 11.45-ə Xətai Rayon Məhkəməsinin hazırlıq icasında baxılacağı nəzərdə tutulsa da, baş yazarla bu barədə sənədlər sentyabrın 11-də, məhkəmədən 4 gün sonra çatdırılıb.

Baş yazar müxbirimizə açıqlamasında bildirdi ki, A.Məmmədovun qaldırıldığı şikayət üzrə məhkəmənin heç bir perspektivi yoxdur. Onun fikrincə, bu, Azərbaycana, onun beynəlxalq reytinqinə xələl gətirən bir işdir: "Məmmədovların gözlərini örtən nifrat və kin onlara sağlam düşünmə imkanı vermir. Onların atdıqları addım siyasi sehvdir, Azərbaycan həkimiyətinə, onun prezidentinin siyasetinə ciddi bir zərbədir. Çünkü indiye qədər Azərbaycan həkimiyəti bütün beynəlxalq müstəvilərdə iddia edirdi və indi de iddia edir ki, "Diffamasiya haqqında" Qanunun qəbul olunmasına heç bir ehtiyac yoxdur. Çünkü Azərbaycanda diffamasiya görə məhkəmə prosesləri illərdir ki, keçirilmir. Heç kim indiye qədər həbs olunmayıb. Amma indi Məmmədovlar məhz diffamasiya ilə ölkənin ən böyük qəzətinin baş redaktoru-

Günün içindən

Nazir oğlu ilə Rauf Arifoğlunun məhkəmə çəkisməsinin tarixi bəlli oldu

Baş yazar "Bu, Azərbaycana, onun beynəlxalq reytinqinə xələl gətirən bir işdir", deyir

R.Arifoğlu bildirdi ki, hər kəsin məhkəməyə müraciət etmək hüququnu tanır. Am-

ma o, bütün hallarda hesab edir ki, Azərbaycana zərərlə olan prosesin gerçekleşməsinə, eyni zamanda özünün də həbsinə imkan verməmək üçün hüquqi müstəvidə mübarizəni davam etdirmək lazımdır: "Amma təessüfle onu qeyd etməliyəm ki, son bir ay onu göstərdi ki, Azərbaycanın məhkəmə sistemi - xüsusən Nizami Rayon Məhkəməsinə səhəbet gedir - Məmmədovların əlinde "Yeni Müsavat" a qarşı bir təsirli silah, vəsitiyə, cəza makinasına çevrilir. Və Məmmədovlar nə deyirse, məhkəmə onu da həyata keçirir. Misal üçün, biz "Yeni Müsavat" qəzətinin borcları ilə

bağlı qalmaqlı misal göstərə bilərik. Belə ki, "Yeni Müsavat" qəzətinin borclarının bağışlanması ilə bağlı Anar Məmmədov və onun vəkili məhkəməyə müraciət etməsinə baxmayaq, düz 5 aydan sonra imtina qərarı dəyişdirildi. Və məhkəmənin verdiyi 4 min manatlıq cərimə qanunsuz və absurd olaraq icraya yönəldildi. Təbii ki, bundan da narahatçılığımız var. Ona görə də geniş ictimaiyyəti və media cameyəsini bu prosesə diqqət etməyə çağırırıq. Və bununla bağlı lazım olan müdafiə addımlarımızı da atacaqıq".

□ Sevinc TELMANQIZI

Sevinc Babayevanın Elşad Abdullayevlə telefon danışığı yenidən gündəmdə...

"Yeni Müsavat" qəzətinin öten sayında "Mandat alveri" qalmaqlının əsas figuru, 2012-ci il dekabrın 26-də İstanbulda dünyasını dəyişən Sevinc Babayevaya aid olduğu bildirlən səs yazısı barədə yazılmışdır. 18 dəqiqəlik səs yazısında S.Babayeva ABU-nun sabiq rektoru Elşad Abdullayev barədə danışır, eləcə də onun itkin düşmüş qardaşı Mahir Abdullayevin haqqında bilinməyənləri açıqlayıb.

Sözlüdən danışqada S.Babayeva işarə verib ki, M.Abdullayevin ortadan yox olmasında qardaşı E.Abdullayevin də izlərini axtarmaq lazımdır. Bundan başqa, o, M.Abdullayevin MTN zabiti olmasının barədə deyilənləri de yalan adlandırib. Mərhum S.Babayeva onun heç vaxt rəsmi formada olmadığını, işə gedib-gelmədiyini, bütün gün ABU-dakı otağında oturduğunu deyib.

Səs yazısının yayılması ilə bu istiqamətdə suallar da artıb. İlk növbədə hələ tam çözülməmiş, qaranlıq məqamları ilə diqqət çeken "mandat qalmaqlı"nda cəmiyyətin bilmədiyi xeyli ilginc məqamların olduğu bir daha üzə çıxıb. Redaksiyamızda S.Babayeva inandırmağa çalışır ki, artıq G.Əhmədovanın əvvəlki nüfuzu yoxdur. Oğlunun maşınla qəzaya yol verdiyini deyən S.Babayeva heç kimin ona kömək etmədiyini də bildirir: "Oğlunu məhkəməyə verdilər. Gələr bu oyunda "iqrok" a çevril-

Ekspertlər sual verir, ortada qaranlıq məqamlar var

mək istədi, alınmadı. Ona dəfələrə dedim ki, pulunu qaytar. Deyir, ecəb eləmişəm, pul mənədə deyil, yiyəsindədir, onun yiyəsi bilməlidir ki, bu nə iş görür".

"Prezidentin başının üstündən işlər görürler", deyən S.Babayeva G.Əhmədovanın E.Abdullayevə qəzəbləndiyini də bildirir: "Qardaşının qaynatmasını işdən çıxarılmış deyəlap dəli olub. Sənin üstünə gelmək istəyirdi".

E.Abdullayev bu hədəya G.Əhmədovaya ünvanlanmış bir söyüslə cavab verir. S.Babayeva isə onu inandırmaq üçün G.Əhmədovanın ailə du-

rumu ilə bağlı detallı bilgilər verir: "Gülerin gömrükde işleyən qardaşı Vüqar deyir ki, bacım hələ də evində rahat yata bilir. Deyirəm, yatır da. Qorxusundan oğlanlarını çıxarış şəhərdən. Qotur bir bacısı var. Sütenyör kimi gönderir kişilərinə ya-

nına. "Nissan" firmasından maşın alıb, 4 min manat vermelidir, onu vermir. Ora da 4 min atıb".

Söhbət zamanı E.Abdullayev bir neçə dəfə S.Babayevaya xəbərdarlıq edir ki, G.Əhmədova onu öldürdürebilər. S.Babayeva isə öz növbəsində güclənir, heç aspirant da ola bilmir. Avtobus şoferi, konduktör qızı necə deputat, ailə olub? "Fal-

vi" ailədir bunlar. Bu neyib ki, iqtidar seçib? Müxalifətçidən xəber gətirir.

S.Babayeva sözügedən danışqada G.Əhmədova ilə münəsibətlərinin pis olmasının səbəblərinə də toxunub. Deyib ki,

deputat onun haqqında hardasa xoşagelməz sözlər danişığı üçün araları dəyişib: "Oğlunu "narxzox" a qoymalı idim. Pulunu verdim, dedim, get. Ərim xərçəngdir, deyir hamisi buna acısin. Dünən çıxıb ANS-ə, namusdan-qeyrətdən danışır. İki qardaşının işi prokurorluqdadır. İki qızı bedbəxt edib, işi prokurorluqdadır. Ac adamdır, bilir ki, bu il deputatlıqda sonuncu ilidir. Ona görə kimdən nə geldi qoşparı".

E.Abdullayev yenə də S.Babayevaya "həyatı ilə ciliing-ağac oynadığı üçün" xəbərdarlıq edir. S.Babayeva isə

G.Əhmədova barədə danışmaqdə davam edir. Onun bu qədər pul yüksə da heç də yaxşı yaşamadığını, həyat yoldaşı ilə istirahət etmek üçün putyovka düzəldiyi halda cəmi 10 gün istirahət edib qayıtdığını deyir.

S.Babayeva müxalifət qəzetlərindən birinin də (adını çəkir) G.Əhmədovaya işlədiyini iddia edir.

Göründüyü kimi, bu məsələdə S.Babayevanın dedikləri ilə bağlı ciddi fikir ayrılıqları var. Hər iki səs yazısı mərhuma məxsus olsa da, burlardan hansının reallığı əks etdiyini süal doğurur.

Bundan başqa, "Yeni Müsavat" aydınlaşdırıcı ki, M.Abdullayevin MTN siralarında çalışmaması ilə bağlı S.Babayevanın dedikləri ilə bağlı həqiqəti əks etdirmir. ABU rektorunun itkin düşmüş qardaşı ölmədən öncəki son 2-3 ilde MTN-in akademiyasında mülliim olaraq çalışıb, özü də MTN zabiti olub.

□ S.TELMANQIZI

Hacı Qamət

"Əbu Bəkr" məscidinin imamı, sələfilərin lideri Hacı Qamət Süleymanov "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırıb. Hacı Qamət yas və toy mərasimlərində israfçılıq qarşı mübarizədən, şəriətin buyurduqlarından və sələfilərin buna necə əməl etməsindən söz açıb. Eyni zamanda İŞİD-in fəaliyyətinə müsbət bildirib.

- *Hacı, hökumətin yas məclislərində ehsan israfçılığına qarşı tədbirlərini necə qiyomatlaşdırırsınız?*

- Əslində bu mübarizə tədbirlərinə cəhd olmaq lazımdır. Men belə düşünürəm ki, çox gözəl addımdır, yalnız təqdir etmək olar. Çünkü yas məclislərində kifayət qədər ehsanla bağlı artıq xərc çəkilir. Hətta vəziyyət o yere çatmışdır ki, yas məclislərində süfrə toydan fərqlənmirdi, bircə spirtli içki və musiqi çatışmırı.

- Fikirləşirəm ki, bunun həm dövlətin iqtisadiyyatına, həm xalqın cibinə zərəri var. Əgər bu, her iki tərəfə ziyan edirse, niye davam etməlidir? Biz tərəfdarıyız ki, yas məclisləri ne qə-

dər sadələşdirilsə, ehsan süfrələri israfçılıq edilmədən təşkil olunsa, bir o qədər yaxşıdır.

- *Ümumiyyətlə, yas mərasimi necə olmalıdır və sələfi təriqətində hansı formadadır?*

- Bunu sələfi və ya şiyəye ayırmak lazımlı deyil. Quranda buyurulub ki, vəfat etmiş şəxslə bağlı dörd addım vacibdir; mərhumu yumaq, kəfənləmək, cənaze namazı qılmaq və dəfn etmək. Dəfn mərasimindən sonra mərhumun qonşuları ailəsinə yemek bisirib getirirlər, yəni təziye getirirlər. Ancaq Azərbaycandakı yas mərasimlərində olan israfçılığı qətiyyən dinle bağlamaq olmaz. Bu, daha çox formalamaşmış bir adətə çevrilib. Sovet hökuməti dövründə ənənəvi belə qoyulub, bu günədək davam edir. Sələfilərin yas məclisinə gəldikdə, yuxarıda qeyd etdiyim dörd vacib məqam yeri-

nə yetirilir. Ondan sonra kim bacarsa, şəriətə uyğun hərəket edir. Ancaq kimse yemek verir, çadır quraşdırır, kimse bacarmır, qohum-əqrəbanın sözüne görə elin adəti ilə gedir. Eləsi de var ki, necə buyurulubsa, ona riayət edir. Bir az fərdi məsələyə çevrilib. Ancaq indi dövlət səviyyəsində israfçılıq qarşı tədbirlərin başlanması gözlə addımdır. Mən elə biliyəm ki, xalqın da üreyince olar. Əgər icra nüma-

Sələfilərin lideri ehsanlı müdaxilədən danışdı

Hacı Qamət: "Yas məclislərində süfrə toydan fərqlənmirdi, bircə spirtli içki və musiqi çatışmırı"

çoxdan görülmeli idi. Çünkü ehsan süfrələri kimi bu işdə də hedən ziyyətən çox pul xərclənir. Elə qəbirler var ki, 20 min manat xərc çəkirler. Bu düzgün deyil. İslama buyurulub ki, mərhum üçün adı, sadə başdaşı olmalıdır. Əger imkanın çıxdırsa, bu pulu bir yetimin müalicəsinə xərclə, kimsə əl yetir. Yoxsa qəbir dəşinə şəkil qoymaq, bahalı daşdan məzar düzəltirmək olmaz. İslama deyilir ki, şəkil olmaz,

- *Toy mərasimlərində da israfçılığla qarşı mübarizəyə başlamaq istayırlar, bəs dini toyalar necə keçirilir?*

- İndi görün vəziyyət hansı səviyyəyə çatıb ki, toy mərasimlərindən israfçılığın da qabağını dövlət səviyyəsində almaq istayırlar. Bu, mütləq lazımdır.

İnsanlar zərər edir, süfrəyə qo-

ylan yemeklərin hamisi istifadə

olunmur. Bu qədər məsref lazımdır.

Dini toyarda isə şəriətə görə, qadınlar və kişişlər ayrı zal-

larda olurlar. Kişişlərin məclisində

musiqi, donuz eti, içki olur.

Qalan halda nə varsa olur. Kişi-

lər yeyib-icirlər, təbrik edib ge-

dirlər. Qadınlar isə başqa zalda

olurlar, qadın xanənde çağırıb,

musiqi dinləyirlər.

- *Hacı, qadınlar demişkən,*

dünya mediası İŞİD-in yezi-

di kurd qadınları, giə qızları

asır götürüb ql bazarında

satdırıqlarını yazar. Bu, infor-

masiya savaşıdır, yoxsa həq-i-

qat?

- Əvvələ, bütün dünyasının bu

dəqiqlik dənisi İŞİD-in İslamlı-

bir bağlılığı yoxdur. Bəlkə də medianın yazdığı kimi, belə hal-

lər var. Ancaq onlar cahil, alda-

dılmış dəstələrdir. Onların ele-

dikləri də cihad deyil. İŞİD-in

hansısa qüvvələrə bağlantısı

var. Ola bilməz ki, Əbu Bəkr

el-Bağdadi Amerika həbsxana-

sından çıxın, bu qədər cahil

uşaqları başına yiğsin, sonra

İraqın və Suriyanın yarısını zəbt

etsin. İndiki zəmanədə bu, ina-

nilməzdır. Sadəcə, böyük ma-

raqların oyununda bir hissədir.

Artıq İŞİD neçə ölkəyə fə-

sad verib. Hətta bu dövlətlərin

xalqına yaratdığı problemlər be-

lə olmayıb. Qəddafi, Səddam,

Əsədin dövründə emin-amanlıq

olub. Vətəndaş evindən çöle çı-

xanda bilirdi ki, sağ-salamat qa-

yidacaq.

Amma bu gün bilmir başına

nə iş gələcək. Evdən çıxanda vi-

dalaşib ayrıllırlar. Hətta İŞİD,

"el-Qaide" kimi teşkilatların içi-

ndən onların siyaseti ilə razılaş-

mayıb çıxanlar, yeni dəstələr

yaradınanlar var.

□ **Emil SALAMOĞLU**

"İŞİD cahil, aldadılmış dəstələrdir və İslama bağlılığı yoxdur..."

yəndələri tərəfindən yas məclis-lərinə müdaxilə olunursa, düz edilir. Hərədən lazımdır ki, inzibati üssullar tətbiq olunsun, bu, milletin xeyrinə görədir.

- *Məzar daşlarının qoyulmasında yol verilən israfçılığın da qabağına almaq istayırlar, başdaşı necə olmalıdır ki?*

- Bu istiqamətdə də tədbirlər

Sadəcə, vəfat etmiş adamın ad-soyadı qeyd olunmalıdır. Əvvəller belə idi, dədə-babalarımızın başdaşında sadə formada ad-soyad yazılırdı. Sonra dəbə mindirdilər, cürbəcür başdaşı qoyuldu. Üstəlik, belə işlər insanların vaxtını aparır. Bu vaxta qədər şeyxin də israfçılıqlı bağlı çıxış olub. Ancaq indi dövlət səviyyəsində iş aparılır.

- *Məzar daşlarının qoyulmasında yol verilən israfçılığın da qabağına almaq istayırlar, başdaşı necə olmalıdır ki?*

- Əvvələ, bütün dünyanın bu

dəqiqlik dənisi İŞİD-in İslamlı-

Əhliman Abbas

"Qubad İbadoglu'nun başqanlığı olmasa, Müsavatın fəaliyyəti..."

Əhliman Abbas: "Partiyanın keçirdiyi bütün seçkilər şəffaf, demokratik və çoxluğun fikrini ifadə edəcək formatda olub"

Müsavat Gənclər Təşkilatının (MGT) sedri Əhliman Abbas partiyamın qurultayı qabağı musavat.com-un suallarını cavablandırıb. MGT sedri təşkilat, partiyada gözlənilen başqanlıq seçkisi və partiyamın yaxın gələcəkdeki vəziyyəti ilə bağlı gözlənilərinə açıqlayıb.

- *Siz sədər seçiləndən sonra* niz, yəni filan adam və yaxud da filan qruplar Tural Abbaslıni dəstekləyir? Yəni bir faktla belə səual ortaya qoysanız, mən cavablandırma bilərəm. Amma bu səualın da heç bir faktda dayanıqlılığı yoxdur. Müsavat Gənclər Təşkilatında ola bilsin ki, bir nəfər, iki nəfər təşkilat üzvündən Tural bəyi dəstekləsin. Ola biləsin, mən bilmirəm. Ancaq müsavatçı gənclərin böyük ekspriyəti Tural Abbaslıni dəstekləyir demək çiddi şəkildə yanlış təsvirdür. Yanlış fikirdir.

- *Aydındır. Mən desəm ki, müsavatçı gənclərin önməlli hissəsi Əhliman Abbası dəstəkləyir, naya əsaslanıb bunu deyim? Buna əsaslanacaq faktlar varmı? Hər hansı sorğu-filan...*

- Sədr olaraq deyirsiniz? Gənclər Təşkilatının təxminən 9 ay bundan qabaq konfransı və seçkisi keçirilib. Orada təşkilatın üzvləri öz mövqeyini ifadə edib. Bu qənaətə demək olar ki, mü-

savatçı gənclərin böyük hissəsi Əhliman Abbası dəstəkləyir. Mən arqument qoymam.

- *Bu, ciddi arqument hesab olunur?*

- Seçki nəticəsində daha ciddi arqument nə ola bilər?

- *O seçkinin nəticəsi zaman-zaman dərtlişlər və şübhə altına alınır.*

- Mən ortaya fakt qoymam, protokol nəticəsi qoymam. Bilidirəm ki, bu faktlara əsasən bunu hesab etmək olar.

- *O zaman sizlər niyə gənclər təşkilatının üzvləri olaraq əvvəlki seçkisinin nəticələrinə etiraz etdiniz və yeni seçki keçirilməsinə nail oldunuz. Burada səbəb nə idi?*

- Mən heç bir nəticəyə etiraz etməmişəm. Müsavat Gənclər Təşkilatının keçirdiyi birinci konfransın nəticələri leğv olundan sonra men İlgilərədə idim, ölkədə deyildim. Mən heç bir nəticəyə-filan etiraz etməmişəm. Birinci keçirilən konfransı Müsavat Divanı müzakire edib və təqdim olunan faktlar əsasında hesab edib ki, seçkide müəyyən qədər texniki və yaxud da digər formada qüsurlar olub. Məqbul

hesab olunub ki, seçki yenidən keçirilsin.

- *Sizin Qubad bəyi dəstəkləməyiniz, ona dəstəziniz nə ilə bağlıdır? Gənclik radikal olur adətən, amma Qubad bəy daha çox mötədil siyasetçi tarəfdardır...*

- Radikal terminini siyasetə hakimiyət getirib. Hesab edirəm ki, siyasetdə radikal termini o qədər də uyğun termin deyil. Radikal terrorçular, hər hansı ekstremitət qrupları olur. Siyasetdə radikal termini uyğun deyil. Mən sizin fikrinizi tutdum. Fikrinizə uyğun da cavabınızı veririm... Biz hesab edirik ki, hörmətli Qubad bəy Müsavat Partiyasının bundan sonrakı dönemde güclənməsində, daha da inkişaf etməsində, eyni zamanda Məsələnin tez bir zamanda hökumət qurmasında, tez bir zamanda iqtidár olmasına, eyni zamanda azadlıqların gətirilməsində lazımi potensialı gətirə biləcək şəxsdir. Yəni buna da bəzək formada qüsurlar olub. Məqbul

onun ictimai nüfuzu, onun bilikləri, intellekti Qubad bəyi Müsavat başqanlığına en uğurlu insan kimi təqdim edir. - *Bəs İsa Qəmbərsiz Müsavatı necə təsəvvür edirsiniz?*

- İsa Qəmbərsiz Müsavat yoxdur. Əvvəlcə bir redakta edir. Xahiş edirəm, mənim deyim bütün cümlələri orada qeyd edəm. Bu səualınlı razı deyiləm. İsa Qəmbər Müsavat Partiyasında fəaliyyətini davam etdirəcək. Müsavat Partiyasında yenidən siyaset aparacaq. İsa Qəmbərsiz Müsavatı hələ ki təsəvvür etmirəm.

- *Sizcə, qurultaydan sonra Müsavatda vəziyyət necə olacaq, partiya zəifləyəcək?*

- Bu, seçkini nəticələrinə bağlıdır. Mən bir insanı Müsavat başqanına daha uğurlu görürəm. Hesab edirəm ki, o insanın başqanlığında Müsavat da irali gedəcəkse, bunun əksi olan formatda gözlədiyim ugurlar, bizim qurdugumuz, deydiyimiz mövqə baş tutmaması hələ olacaq. Mən hesab edirəm ki, Qubad bəyin başqanlığı olmalıdır. Bəs İsa Qəmbərsiz Müsavatı bacaracaq. □ **Röya RƏFIYEVƏ**

Mətbuatın yazdı-
ğına göre, Milli
Meclisin Sosial
siyaset komitə-
sinin sədri Hadi Rəcəbli
alduğu əmək haqqının
aşağı olmasından şikayət-
lənən. Komite sədrinin
maas azlığından şikayet-
lənəsi bir sərənlərə
yol açıb. Ancaq komite
sədri "Yeni Müsavat" a
müsahibəsində yazılı-
ları təkzib etdi.

- *Hadi müəllim, doğrudan-
mı bu gün parlamentin ko-
mitə sədri olaraq siz dolana
bilmirsiniz?*

- Mən uzun illər mətbuatla
əlaqədə olmuşam. Elə bir söz
deməmişəm. Jurnalistlər mü-
raciət edəndə çalışıram ki, on-
lara müsahibə verim. Ancaq
belə de olmaz axı, mən intervü
verirəm, fikrimi kontekstdən
çıxarırlar, sonra məcbur olub
təkzib edirəm. Vallah, belə jurna-
listika, belə yoldaşlıq ol-
maz. Hadi Rəcəbli harda və
haçan deyib ki, əmək haqqım
mene çatmir? Hadi Rəcəbli
belə deye bilməz. Deye biler
ki, tələbatla təminat düz müte-
nasib deyil. İnsan təmin olu-
na-oluna onların tələbatı artır.
Mən bunları mətbuatda deyirəm,
bu barədə televiziya çı-
xışları olub. Sevinirəm ki,
dövlətimiz o qədər inkişaf edib
ki, insanlarımızın rifikasi yaxşı-
laşıb. Yaxşılaşa-yaxşılaşa da
tələbatı artır. Bunu mən deye
bilerəm. Amma sən götür yaz
ki, Hadi Rəcəbli deyir maaşım
mən çatmir... Mən belə şey
deməmişəm axı... Mətndə
başqa şədir, amma başlığa
çıxarıblar ki, Hadi Rəcəbli ma-
aşından narazıdır. İntervüde
olmayanı başlığa çıxarırlar-
mı? Belə Allahsızlıqları oları?
İnan, bundan sonra adam de-
yir daha heç kime müsahibə
vermeyim. Mən bu mövzunu
ortaya atanların əməllərini pi-
şeyirəm. Bu, ədalətsiz mövqe-
dir. Olmayan bir məsələni qe-
zetlərin, saytların başlığına çı-
xarmaq, facebookda oynat-
maq düz iş deyil. Mənim açıq-
lamamı oxuyan görür ki, onun
içində elə fikir yoxdur.

- *Deyəsən, maaşınız 1950
manatdır...*

- Ola biler bir az da çox ol-
sun. Söhbət ondan getmir. İn-
san təmin olunduqca təlebatı
artır, bu, qanuna uyğunluqdur.
Mən de bunu demişəm.

- *Bundan evvel də oxşar
söhbətlər yayılmışdır. De-
məli, siz birmənali şəkildə
dolanışdan şikayətçi de-
yilsiniz?*

- Dünyasında narazı qala bil-
mərəm. Necə yəni? Mən 45 ma-
nat əmək haqqına işləmişəm. 12
yaşından fəhləlik eləmişəm. O
adamlar ki, haqqında yazar, on-
lar məni tanımlar. Adamların tə-
lebatı ilə təminatı fərqlidir axı. Hər
bir adamın əmək haqqı uyğun-
dur. Kvalifikasiya, 19 bənd, tarif
cədvəli, ixtisaslı-ixtisassız adam
məsəlesi var.

- *Ümumiyyətlə, siz parla-
mentin komitə sədri olaraq
ölkədə sosial-iqtisadi və-
ziyyəti necə dəyərləndirir-
siniz?*

- Yaxşı dəyərləndirirəm.
Ona görə ki, durum yaxşılaş-
dıqca insanların arzuları artır.
Vaxtile 4 saat elektrik enerjisi
istəyen camaat üçün indi su,
kanalizasiya xətti, yol çekilir.
Bunlar ola-ola yeni arzular
yaranır, mən bundan danış-
ram. Bu da təbiidir, qanuna
uyğunluqdur. Get Amerikada
soruş, deyəcək maaşım çat-
mir, milyonçandan soruş, de-
yəcək vallah filan şeylərə pul

mən neyləyim?

- *Ancaq adətən mal-mülk
başqasının adına yazılar...*

- Görürsen, indi de belə
deyirsin. Belə çıxır ki, camaat
məni kasib görmək istəyir?
Gah deyirlər maaşı çatmir,
gah da deyirlər ki, filan ob-
yektləri var. Onda necə danış-
saq?

- *Mən mətbuatda yazılanlar
barədə soruşuram ki, səmi-
mi cavab verəsiniz...*

- Başqasının. Həsənqulu-
nun, mən ne bilim kimindir.

- *Yəni sizin ailə üzvlərinə
aidiyiyyəti yoxdur?*

- Yox, ailə üzvlərim də aid
deyil. Axi "Palıdı sahə" dən
başqa şeylər də yazırlar, sən
oxumursan? Hadi müəllimi
mətbuat hər cür tənqid edə bil-
lər, amma Allahsızlıq olanda
pis oluram da. Milli Meclisde
kimin nəyi var, hamı bilir. Amma
yazanda ki, Hadi müəlli-

ra sözünüz nədir?

- Bunlar zirek, bacarıqlı
adamlardır da.

- *Bəs, qanun pozuntusu?*

- Qanunu pozana qanunla
cabav verilsin. Qanunu poz-
mamaq da mümkünündür.

- *Son vaxtlar xeyir-şər
məclisləri ilə bağlı müzakirələr
gedir. Toya gedəndə
nə qədər nəzar salırsınız?*

- Bax, indi sən məndən bu-
nu soruşursan. Onu da müqayi-
se elə ki, pensiyaçı toya ne
qədər pul salır, Hadi Rəcəbli
ne qədər salır. Mən miqdarnı
bilməyəcəyəm.

- *Burda nə sırr var ki?*

- Məsələn, mən bir dəstə
gül aparıram. Görüsünüz o
məsələlərdə də yanlışlıqlar
var.

örnek məsələlər, iradalar, qı-
naqlar ola. Mən də təntənəli
məclislərin olmasını qayı-
ram, buna pis baxıram. An-
caq mən bunun qanunla tənzim-
lənməsinin tərəfdarı dey-
iləm. Məsələn, ola biler qə-
biristanlıqlar qanunla tənzim-
lənsin, amma yeməyi,
süfrəni necə tənzimləyər-
sən? Qəbiristanlıqlar haq-
qında Məclisə layihə gəlsə,
onu müdafiə edəcəyəm. Am-
ma hüzr yerlərini qanunla
tənzimləmək olmaz. Şəriət-
də demirlər ki, sən bananları
bir-biri ilə öpüşdür, qoy yas
məclisine. Bu məsələlər şə-
riət qaydaları ilə tənzimlənir.

Qadağa qoynan düz elemir,
qanunları pozur, belə olmaz!
Sən necə deyə bilərsən ki,
süfrəyə ne ver? Biri yağı çox,
digəri az verə, biri həyət to-
yuğu alar, digəri fabrik toyu-
ğu, bunları tənzimləmək ol-
maz. Başqa ölkələrin belə
qanunları var, amma bizə
uyğun deyil.

- *Siz övladlarınızın toy elə-
yibsiniz...*

- Dörd balama toy elemi-
şəm, hamısı cəmiyyətdə ge-
dən proseslərdən fərqli olub.
Öz toyum da fərqli olub. Çalış-
mışam ki, balalarımın toyu da
fərqli olsun.

- *Fərq nədə idi?*

- Ya yemək-içmək barədə
fərqli olub, ya təribatında, də-
vət olunan qonaqlarında fərq
olub.

- *Maraqlı odur ki, sizin fi-
kirleriniz çox hallarda
uzun müddət müzakirələrə
səbəb olur, xeyli yazılar ya-
zılır. Səbəbin özünüz dü-
şünüsünüz mü?*

- Çünkü sosial məsələlər-
den danışıram. Mənim danış-
dığım məsələ əhalinin böyük
hissəsinə təsir edir. Danışar-
ken mən diqqətlə oluram e,
gərek mətbuat da diqqətlə ol-
sun ki, aləm qarışmasın. Ona
göre də mən jurnalist həm-
karlarımdan xahiş edirəm ki,
bu məsələlərdə diqqətlə ol-
sunlar. Xahiş edirəm, iri
hərflərə yazın ki, mən heç ki-
mə deməmişəm ki, maaşım
azdır...

- *Hadi müəllim, deputatlığı
məmər postuna dəyişmək
istəyiniz yoxdur ki?*

- Mənim 67 yaşım var, və-
zifələrinə en yüksəyini də
görüşəm. Mən deputatlığı
özümün en yüksək vəzifə he-
sab edirəm. Partiyama, nami-
zədiyyimi ireli sürən adamlara
dərin minnətdarlığımı bildiri-
rem. Mən şükrənli adamam.
Çox razıyam, maaşından da,
tutduğum vəzifədən də, möv-
qedən də. Çalışaram vəzifə-
min öhdəsindən layiqincə gə-
lim. İnan ki, hara məsləhət ol-
sa, orda bir az da yaxşı işləyə-
rem.

- *2015-ci il parlament seç-
kilərinə qatılacaqsınız?*

- Partiya məsləhət bilsə,
he, yox, məsləhət bilməsə,
qatılmayacağam. Mən parti-
yamın dəstəyi ilə güclüyəm.
Seçki daha çox partiyaların
dəstəyindən asılıdır.

□ **Elsad PAŞASOV**

Heç kimə deməmişəm ki, maasım azdır...

Hadi Rəcəbli: "Salyandan o yana nə var,
yazırlar Hadi Rəcəblinindir, indi mən neyləyim?!"

"Palıd onların gözlərinə girsin!"

çatdırı bilmirəm. Biz bundan
danışmışıq, deməmişik ki,
Hadının pulu çatmir. Mən ma-
aşımla o qədər xeyriyyəcilik
eləmişəm, bunu camaat bilir.
Adamlara kömək edirəm,
adamlar maaşımı soruş-
mu?

- *Bu zaman da ortaya sual-
lar çıxır ki, əgər kiməsə yal-
nız maaşa baxırsa, xeyriyyəci-
liliği hansı pulla edir?*

- Elə o maaşın hesabına da
etmək olar. Qənaət elə, əlini
six, bu maaşdan da xeyriyyəci-
lik ele. Hadi müəllimin bahalı
maşınları yoxdur, əynindəki
kostyumları hamı görür, bahalı
qalstuk geymir. Hadi müəllim
öz maaşı ilə dolanan adamdır.
Sən məni hardasa görmüsən-
mi ki, "İnfiniti"de gezim?

- *Görəməmişəm, yeri gəlmis-
kən, nə süriürsünüz?*

- Heç nə. Mənim şəxsi ma-
şınım yoxdur, xidmeti avtomob-
bildir.

- *Tez-tez Palıddan yazır-
lar...*

- Palıd onların gözlərinə
girsin! (gülür) "Palıdı sahə"ni
biri yazıb, çörəyi dizi üstündə
olan adamdır. Elşad, mənim
adıma heç bir biznes yoxdur.
Bunu birmənali qeyd edirəm.
Harda istəsən yazın, deyin.
Salyandan o yana nə var, ya-
zırlar Hadi Rəcəblinindir, indi

- Mən de səmimi cavab
verdim ki, qardaş, mən heç bir
sahibkarlıq fealiyyəti ilə məş-
ğul olmuram, heç bir biznesim
yoxdur. Sən parlamenti görür-
sən, 125 nəfər var. Birinci ora
kim işə gəlib-gedir? Kim birinci
o binaya girir, axşam çıxır?

- *Mən orda olmuram axı,
hardan bilim.*

- Gerək biləsən. Hər halda,
müşahidələrin olmamış
deyil. Hadi Rəcəbli səher saat
10-un yarısı işə gəlir, 7 radələ-
rində işdən gedir. İndi sən büt-
tün parlamente baxandan
sonra Hadı Rəcəblini onlara
müqayisə edə bilərsən de.

- *Deməli, Hadi Rəcəbli par-
lamentin on intizamlı de-
putatıdır?*

- Bu, bir. İndi sən dedin
onu. İkinci, sosial durumuna
baxanda kimdir orda ən orta-
bab, ən orta deputat? O da Hadı
Rəcəblidir. Bəs mətbuat niyə
olmayan şeyi çıxarı, yazır?
Sensasiya xətrinə belə şeylər
yazmaq düzgün deyil axı.

- *Balkə elə öz çevrənizdən
kimlərsə siza qarşıdır deyə,
vaxtaşırı admız hallanın
xbərlər mətbuata ötürür-
lür...*

- Yox, mən kime pislik elə-
mişəm axı? Başımı aşağı salıb
işimle meşğulam.

- *Bəs "Palıdı sahə" kimin-
dir?*

**"Hadı müəllimin bahalı maşınları
yoxdur, əynindəki kostyumları hamı
görür, bahalı qalstuk geymir. Hadı
müəllim öz maaşı ilə dolanan adam-
dır. Sən məni hardasa görmüsən-
mi ki, "İnfiniti"də gəzim?"**

min "Palıdı sahə"si var, bu,
ədalətsizlik olur. Sən başqası-
nı da görməlisən axı.

- *Milli Məclisə sahibkarlıq
fealiyyəti ilə məşğul olanla-*

*- Toy və yas məclislərinin
qanunla tənzimlənməsi fik-
rinə necə yanaşırsınız?*

- Mən o məclislərdəki if-
ratçılığa pis baxıram, gərək

Əslində ölkənin bir nömrəli problemi...

Xəlid KAZIMLI

Bu günlərdə Sulutəpədə, Xirdalan pivə zavodunun qarşısındaki piyada keçidi üçün nəzərdə tutulmuş zolağın və bu sətirlərin müellifinin bir addımlığında yol qəzası baş verdi. Xoşbəxtlikdən, tələfat və xəsərət olmadı, eləcə iki avtomobil bərk əzdildi.

Hədisedən beş saniyə əvvəl heç kəs güman etməzdik, qəza baş verəcək. Düzdür, qəzalar adətən belə baş verir, bir-iki saniyənin içində olur-bitir. Amma burada tam gözlənilməzlik oldu: yol bomboş idi, maşınlar bu yaşayış məntəqəsinin içi üçün nəzərdə tutulmuş sürət həddini 20-30 km/saat aşmaqla hərəkət edirdilər. Bizim sürücü sürət həddini keçmirdi. Qəza baş verən nöqtəyə yaxınlaşanda məlum oldu ki, piyada keçidinin zolaqlarının üstündə bir qadın var və o, eks tərəfə keçmək istəyir. Sürçümüz avtomobili əylədi. Qadın hərəkətə gəldi. Bizzən yanda hərəkət edən başqa avtomobil də zolağın önündə dayanmalı oldu və heç iki saniyə keçmədi ki, əvvəlcə asfaltı sürət təkər ciyitisi, sonra toqquşma tappılıtsı və dəmir sürtünməsi səsi gəldi. Yana baxdıq və gördük ki, düz yanımızda dayanan maşının arxası, ona çırılın avtomobilin işə qabaq nahiyyəsi əzilib yaman güne qalıb. Biz tələsmədən çıxıb getdik, beş saniyə əvvəl tələsənlər işe maşından enib günahın kimdə olduğunu ayrd etməyə girişdilər.

Bizi aparan taksi sürücüsü yolda tələsmeyin zyanlı olduğu barədə qısa nitq irad edəndən sonra əlavə etdi: "Mənim altmış yaşım var, həmişə maşını belə sürmüşəm, bir dəfə də olsun qəzaya düşməmisişəm".

Əlbətə, bunu ağısaqqal sürücü demədən də yüz minlərlə adam əzberdən bilir. Ancaq bir həqiqəti bilmək ona riayət etmək arasında çox fərqli var. Nə yaziq ki, insanlar adı həqiqətləri anlamır, təhlükəsizlik və başı salamat saxlamaq qaydalarına riayət etmirlər. Bu anlayışsızlığın və riayətsizliyin statistikası qorxundur: ölkəmizdə ildə 1100-ə yaxın insan həyatını yol qəzalarında itirir, üç o qədər adam yaralanır, on o qədər insan əzizlərini itirək faciə yaşıyır.

Yol qəzalarının çox olduğu başqa ölkələrdə bəlkə də qəzanın törenməsində başqa səbəblər (avtomobili içkili idarə etmək, təhlükəli yollar, səriştəsizlik və s.) var, bizdə işe qəzələrə əsas səbəb sürətdir. Tələskən, hövəsəsiz adamlar heç cür sürət həddinə riayət etmirlər, etmək istəmirlər.

Yuxarıda nəql etdiyim əhvalatda qəzadan yayınmanın yolu 60 km/saat sürətli hərəkət etməkdir. Belə olanda bu yolda piyadalara da, yola çıxmək istəyən digər maşınlara da yol vermək asan olur və bu, istenilən sürücünün ən çoxu, bir dəqiqə vaxtını alır. Ancaq bu yolda yazılmamış bir qayda var: eksəriyyət avtomobilini saatda 90-100-lə sürür və yavaş hərəkət edənlərə acıqları tutur, işıq və səs sinyali ilə onları yoldan sıxışdırmaq istəyir. Qəzaya düşən iki sürücü məhz onlardan idi - tələsənlərdən. Hazırda onların hər ikisi maşın ustalarının yanındadırlar.

Ancaq heç kəs düşünməsin ki, bu, o adamlara dərs olacaq. Xeyr, olmayıacaq. Həmin şəxslər düzəlmış avtomobilinə oturan kimi yenə də sürətə sürməyə başlayacaqlar. Bu ölkədə qəbul olunmuş idarəetmə üsulu budur - sürət və sürət.

Bu üzəndər ki, ölkədə faciəvi qəza xəbərlərinin ardi-arası kəsilmir. Bu il yol qəzalarında ölenlərin sayı artıq 1000 nəfərə yaxınlaşmışdır. İlın sonuna qalan 100 gündə onların sayının keçənlikli göstəriciyə çatmasa da, 1000-i aşacağı şübhə doğurmur.

Demək, kimlərə bile-bile ölümüne tələsir və özləri ilə neçə-neçə günahsız sərnişin aparırlar.

Tərs kimi, bu qırğını qarşısını almaq mümkün deyil. Biz böyük ölçüdə avtomobil idarə etməyi bacarmayan cəmaatiq. Hələ qəzaların mühüm bir hissəsinin qarşısını yoldakı sıxlıq, tixaclar alır. Məsələn, Bileceri enisində Xirdalana qədər olan magistral azacıq seyrək olan kimi orada ən azı gündə üç yol qəzası baş verir.

Xaricdə yaşayan dostlar bildirlər ki, bir sıra Avropa ölkələrində sürücülük vəsiqəsi almaq universitet diplomu almaqdən çətindir. Her adama, hər sürücüyə vəsiqə vermir. Bu, yalnız 15-20 cəhddən sonra, sürücülüyün incəliklərini mükəmməl öyrəndikdə baş verir. Ona görə də həmin ölkələrdə il ərzində yol qəzasında ölenlərin sayı 40-a çatır (bizim bir ayda ölenlərin sayı qədər).

Avrupa Parlamenti-nin Azərbaycanda insan haqları və demokratiya ilə bağlı ötən həftə qəbul etdiyi qətnamənin vəziyyətə hansı təsirinin olub-olmayacağı, qətnamədəki 18 tələb və tövsiyəyə rəsmi Bakının əməl edib-ətməyəcəyi məraqla izlənməkdədir.

Müsavat Partiyası başqanının müsaviri Mustafa Hacıbəyli "Yeni Müsavat" a bu barədə açıqlamasında bildirdi ki, Avropa Parlamenti-nin qətnaməsi xüsusi bir xəbərdarlıqlı və hakimiyət üçün bir sinyaldır. Hakimiyət nəzəre almalıdır ki, bu qətnamələrin ardınca sanksiyalar da gələ bilər. Ona görə də qətnamədəki tələb və tövsiyelərə əməl edilməlidir: "Mən inanram ki, hakimiyət bu qətnamədən netice çıxardaraq siyasi mehbəusun halli istiqamətində addımlar atacaq. Ayrıca belə bir məlumat da var ki, hakimiyətə Avropa Şurası rəhbərliyi arasında siyasi mehbəusun azad edilməsi ilə bağlı hansısa razılaşma var. Mən ümidi edirəm ki, o razılaşma ilə bağlı məlumatlar, həm də Avropa Birliyinin son qətnaməsi hakimiyəti təcili təbər Görəməyə vadar edəcək".

"Hakimiyət təmsilçilərinin qətnaməye sərt mövqə sərgiləmələri qətnamədəki tələblərə əməl edilməyəcəyinin anonsu sayılı bilərmi" sualına isə Mustafa Hacıbəyli belə cavab verdi: "Sərt açıqlamalar əsində bu qətnamənin ciddi olduğunu başa düşür və onun ayrı-ayrı nümayəndələri emosiyalarını gizlədə bilirlər. Amma hər ne qədər sərt açıqlamalar versələr də, məncə, hakimiyətin öz maraqlarına uyğun qərarlar verəməsine bu açıqlamalar mane olmayıacaq".

"Turan" İnformasiya Agentlinin rəhbəri Mehman Əliyev isə moderator.az-a açıqlamasında bildirdi ki, məlum qətnamənin Azərbaycan hakimiyətinin davranışında hansıa dəyişiklik səbəb olacaqına inanır: "Avropa Parlamenti-nin Azərbaycanla bağlı qətnaməsi "növbəti" xarakterli qətnamədir. Bu səbəbdən de

Avropa Parlamenti-nin qətnaməsinin təsiri olacaqmı...

Mustafa Hacıbəyli:
"Bu, xüsusi bir xəbərdarlıqlı və hakimiyət üçün sinyaldır"

Mehman Əliyev:
"Bunu əsas götürüb Qərb-hakimiyət qarşılumasına ümidi edənlərin gözəltəsi özünü doğrultmayacaq"

bunun hansısa nəticə verəcəyinə inanıram. Düşünmürəm ki, bu qətnamədən sonra hakimiyətin fəaliyyətində müsbət yönədə hansıa dəyişiklik müşahidə edilsin. Bu qətnaməni əsas götürüb Qərb-hakimiyət qarşılumasına ümidi edənlərin gözəltəsi özünü doğrultmayacaq. Azərbaycan hakimiyəti kifayət qədər praqmatik hakimiyətdir. Avropa da kifayət qədər praqmatikdir. Sistemli düşüncəye malikdirlər. Hesab edirəm ki, tərəflər bir-birini başa düşür və qarşılıqlı güzəştlərə gedəcəklər. Bu həmisi olub və bu mə-

nada yeni bir şey deyil". Qərb-hakimiyət münasibətlərinin mülayimləşəcəyi zamanla bağlı konkret proqnoz verən M.Əliyev ABŞ və Avropa Birliyinin Azərbaycanla bağlı məsələdə vahid mövqə sərgilədiyinə də diqqət çəkib: "Hesab edirəm ki, tərəflər arasında münasibətlər yaxın gələcəkdə müyyənləşəcək. Təxminən 2015-ci ilin fevral ayında münasibətlərde mülayimləşmə müşahidə ediləcək. Yanvarda Avropa Şurasında sessiya var. Avropa Birliyi ilə Azərbaycan arasında sazişin imzalanması gözlənilir. ABŞ-in yeni səfəri gelir və yeni bir mərhələ başlayır. O da elan edir ki, münasibətlərde insan hüquqları mühüm yer tut-

caq. Əsrin müqaviləsinin 20 illiyi ilə bağlı göndərilən təbrik məktubunda da bu, qeyd olunur. Görünən odu ki, ABŞ və Avropa Birliyinin məsələyə vahid yanaşması var. Bununla hesablaşmamaq mümkün deyil. Bu baxımdan yəqin ki, Azərbaycan hakimiyəti də adekvat addımlar atmağa hazırlaşır. Yaxın gələcəkdə tərəflərin ciddi müzakirələrə start verəcəyi niqâlız hesab edirəm".

Almaniyada yaşayan "Azərbaycan Mıqrasiya Mərkəzi" İctimai Birliyinin rəhbəri, tanınmış hüquqşunas Əlövsət Əliyev isə bildirib ki, hakimiyət qətnaməni bənd-bənd müzakirə etməli və qeyd olunan problemlərin həllinə nail olmalıdır: "Hakimiyət təmsilçiləri "bu, növbəti qərəzi münasibətdidir" deməkələr münasibətləri dəha da pisləşdirir. Hakimiyət hər bənddə göstərilen təbliğin mövcud olmasını təsdiq etməli, onların aradan qaldırılmasına nail olmalıdır. Əks halda, Azərbaycanda vəziyyət ağırlaşmaqdə davam edəcək, Azərbaycanda münasibət də dəha da pisləşəcək".

□ E.SEYİDAĞA

Müxalifət İŞİD-ə qarşı koalisiyaya qoşulmaq tərəfdarıdır

Demokratik düşərgə belə hesab edir ki, Azərbaycan da təhlükəsizlik və kəşfiyyat sahəsində koalisiya ilə əməkdaşlıq edə bilər

AŞ həkuməti İŞİD-lə mübarizə məqsədilə geniş koalisiya qurulması ehdələrini davam etdirir. ABŞ-in ciddi təşkilatçılığı ilə sentyabrın 26-də keçirilən Paris konfransından sonra Fransa hərbi hava qüvvələri İŞİD mövqələrini bombalamaya başlayıb. Bu, artıq beynəlxalq koalisiyannı yaradığını təsdiqləyir. ABŞ həkuməti 40-a yaxın dövlətin İŞİD-ə qarşı müharibə koalisiyasına qoşulacağını elan edib.

Türkiyə, məlum olduğu kimi, Mosul konsulluğu əməkdaşlarının girovluğda olduğunu əsas gətirərək koalisiyada olmaqdən imtina edib. Ancaq ötən şənbə günü girovlar azad edildiyi üçün qonşu ölkə ilə bağlı yeni durum yaranıb. Qardaş ölkənin koalisiyada iştirak edəcəyini proqnozlaşdırın.

Azərbaycanın yeni koalisiya qoşulub-qoşulmayacağı ilə bağlı hökumət hələ ki susur. Doğrudur, Azərbaycan hökuməti ABŞ-in daha əvvəl yaratdığı beynəlxalq antiterrör koalisiyاسında iştirak edib. Ancaq hazırda durum bir az fərqlidir. Üstəlik, hələlik Bakıya bu barədə rəsmi təklifin olub-olmadığı da aydın deyil.

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu qoşqozularına görə, Azərbaycana İŞİD-ə qarşı beynəlxalq koalisiyaya qoşulmaq təklifi geləsə, böyük ehtimalı Azərbaycan İŞİD əleyhinə koalisiyaya aktiv

KXCP sədri Mirmahmud Mirelioğlu hesab edir ki, Azərbaycan dövlətinə İŞİD-ə qarşı beynəlxalq koalisiyaya qoşulmaq təklifi olacağı ehtimalı azdır. Əger təklif olarsa, Azərbaycanın öz strateji müttəfiqləri ilə birlikdə həmin koalisiyada iştirak eləməsi ziyanlı deyil: "Amma bundan öncə Azərbaycanın İŞİD-le bağlı görməsi vacib olan işlər var. O da vətəndaşlarının İŞİD-də iştirakını sifir endirməkdir. Bunu da təhlükətənən reallaşdırmaq mümkün deyil. Bəlliidir ki, Azərbaycan vətə-

daşları sırasından da İŞİD-ə qoşulanlar var. Odur ki, birinci iş bu prosesin qarşısını almıyor".

Müsavat Partiyası başqanlığına naməzəd Arif Hacıbəyli, İŞİD təkəcəindi fealiyyət göstərdiyi ərazilər üçün deyil, bütövlükdə Avrasiya materiki üçün təhlükədir. O cümlədən Azərbaycan üçün de təhlükədir: "Ona görə də əger Azərbaycan dövlətinə İŞİD-ə qarşı koalisiyaya qoşulmaq təklif olunarsa, hesab edirəm ki, Azərbaycan bu koalisiyaya qoşulmalıdır".

□ E.SEYİDAĞA

Bu gün cəmiyyətdə aktual problemlərdən biri qadınların zorakılığa məruz qalmasıdır. Kütləvi informasiya vasitələrinin problemin həlli istiqamətində cəmiyyətə təsir imkanları xeyli genisidir. İstenilən sahədə mövcud olan problemin həm aktuallaşdırılmasında, həm də həlli istiqamətində KİV-in rolü danılmazdır... Amma gəlin baxaq görək bu geniş imkanlardan Azərbaycan televiziylarında nə dərəcədə faydalı istifadə olunur?

Heç olmasa bir ciddi program göstərə bilərsiniz ki, orda qadınların üzləşdiyi problemlər barədə ciddi müzakirələr aparılış? Əksər programlarda şou yaratmaq naminə səhv örnekler göstərir ve özləri də bilmədən problem yaradacaq amilləri təbliğ edirlər. Demək olar ki, bir neçə ciddi media orqanını çıxmış şərti ilə qəzet, jurnallarda da vəziyyət eynidir. Onlar sadəcə qadınlara olan zorakılığın təbliği ilə məşğuldurlar. Sensasiya yaratmaq naminə ucuz reklamdan istifadə edirlər. Əslində bunun cəmiyyətə nə qədər ziyan vurdugunu fərqində belə deyilərlər. Hesab edirəm ki, KİV nümayəndələri cəmiyyətdə mövcud olan qadınlara qarşı zorakılığa münasibəti dəyişməyə qadirdirlər. Əgər media qurumları öz dinleyici və tamaşaçılarının sayını artırmaq üçün sensasiya naminə belə faktlara müraciət edəcəksə, onda zorakılıq problemi getdikcə keşkinləşəcək. Çünkü əksər bu cür verilişlərdə KİV işçilərinin qeyri-obyektiv şəhərlərinə görə həm açıq kütłə arasında zorakılığa məruz qalan qadınların adları halanır, həm də "ədəbsiz davranışda" günahlandırılırlar. Eyni zamanda bu cür ictimai verilişlərdə mütəxəssis kimi qeyri-peşəkar və sahə üzrə təcrübəsi olmayan, ictimaiyyətdə mənfi imicə malik olan şəxslərdən istifadə olunur ki, bu da problemin aktuallığını daha da artırır. Əslində qadın zorakılığı ilə bağlı ictimai verilişlər zamanı daha çox problemi yaranan amillər və onların həlli yolları müzakirəyə çıxırmalı, müzakirələr zamanı qurbanlarla davranışında maksimum ehtiyatlı olmalı, problemin təbliğinə və onların mənəvi-psixoloji travma almasına yol verilməlidir.

Qəzet, jurnal və televiziyalarda qadın zorakılığı ilə bağlı efirə verilən verilişlər və yazılın yazıllara əsasən demək olar ki, daha çox kimse, təhsilsiz və erkən yaşda nikaha daxil olan qadınlar zorakılığa məruz qalırlar. Bundan başqa ailə münaqışelerinin, nikahların pozulması və qadın zorakılığının baş verməsində sosial problemlər də ciddi rol oynayır.

Prezidentin 6 fevral 2006-cı il tarixli Fərmanı ilə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradılıb, amma ötən bu 8 il ərzində ortaya ciddi nəticə qoya bilməyib. Dövlət Komitəsi ailə, qadın və uşaq problemlə-

tədqiqatı, belə aktların dövlət və ya fərd tərəfindən icra olunmasına baxmayaq, mili qanunvericiliyə uyğun olaraq cəzalanmasına xüsusi istiqamət yetirməlidir. Belə faktların cəzasız qalması qadınlara qarşı zorakılıq hallarının yayılması təhlükəsini artırır. rıram. Dövlətin kiçik modeli olan ailənin planlaşdırılması istiqamətində xüsusi dövlət programı hazırlanmalıdır. Xüsusilə qız uşaqlarının təhsildən kənarlaşdırılması siyaseti engellənməli, qız uşaqlarının vaxtından əvvəl ərə venrilməsinə qarşı xüsusi siyaset müyyənəşdirilməli, maarif-

"Ozları də bilmədən problem yaradadəq amilləri təbliğ edirlər"

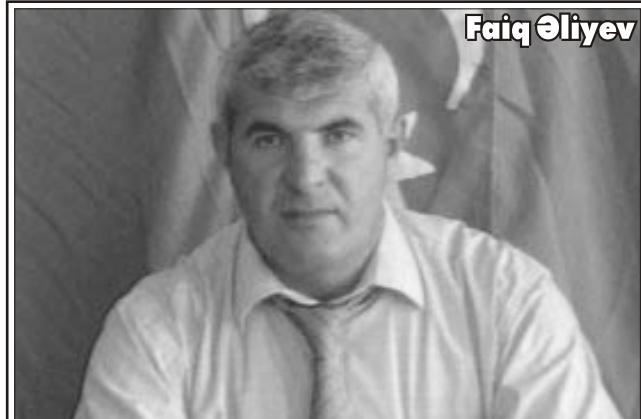
Həcər Abbaslı: "Qadınlara qarşı zorakılığın aradan qalxması üçün Ümid Partiyası mükəmməl proqrama malikdir"

ri ilə iş sahəsində dövlət siyasetini və tənzimlənməsini həyata keçirən icra orqanıdır. Odur ki, problemlərin həlli istiqamətində ciddi tədbirlər görmək də onun vəzifəsidir. Komitənin hesabatlarında görüdüy işlər də hamısı görüntüsü naminə edilir. Komita beynəlxalq təşkilatlar qarşısında dövlətin bu istiqamətdə götürdüyü öhdəliyi tam yerine yemir. Düşünürəm ki, dövlət, qadınlara münasibətdə zorakılığı pisləməli və heç bir adət, ənənə, dini bəhanələrə istinad etməyərək, zorakılığın ləğv olunmasına dair öhdəliklərin yerinə yetirilməsindən boyun qaçırıbmamalıdır. Dərhal mümkün olan bütün siyasi vəsitiyələrdən istifadə edərək, qadınlara münasibətdə zorakılığın aradan qaldırılması üçün qadınlara qarşı zorakılıq tətbiq edilməsinin əleyhinə çıxış etməlidir. Bundan başqa qadınlara qarşı zorakılıq hallarının qarşısının alınması, faktların

bu səbəbdən səlahiyyəti qurular qadın zorakılığı ilə bağlı verilişlərə həssas yanaşmalı, monitorinqlər aparılmalı, zorakılığı təbliğ edən proqramların qarşısı alınmalıdır. Bu cür proqramla efirə çıxan media orqanlarına xəbərdarlıq edilməli və qızanmalı, KİV-nə nəzarətin hüquqi tərəfindən istifadə edilməli, bu istiqamətdə peşəkar mütəxəssis və psixoloqların iştirakı ilə maarifləndirici ictimai verilişlər tez-tez efirə verilməli və məqalələr çap olunmalı, problemin həllində vətəndaş cəmiyyətinin rolü artırılmalıdır. Hüquq-mühafizə orqanlarının bu sahədə işi yenidən təşkil olunmalı, kimsəsiz qadınların qeydiyyatı aparılmalı və onlara dövlət qayğısı həyata keçirilməli, qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin olmaması üçün əmək müqavilələrində işə götürənlər üzərinə xüsusi öhdəlik qoyulmalı, qadınlara qarşı şiddet, cinsi, iqtisadi, siyasi ayrı-seçkiliyi rədd edən təşviqat materialları hazırlanmışa yanaşı, xüsusi hüquqi baza da işlenmelidir.

Hesab edirəm ki, qadınlara qarşı zorakılığın aradan qalxması üçün Ümid Partiyası ailə, qadın və uşaq problemləri üzrə mükemmel proqrama malikdir və bu proqramı tətbiq etməklə problemi kökündən həll etmək mümkündür. Bu səbəbdən proqramın əsas müdədələrindən bezilərini oxuların nəzərinə çatdır-

Faiq Əliyev

Ümid Partiyası Naxçıvanda seçkilərə hazırlaşır

Digər bölgələrdə olduğu kimi Ümid Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublikasında da bələdiyyə seçkilərinə hazırlanır. Muxtar Respublikanın rayonlarında namizədlərle görüşlər keçirilir, partiyanın seçkilərə qatılmasının əhəmiyyəti və səbəbləri namizəd olacaq şəxslərə izah olunur, bələdiyyələrin statusu və görüləcək işlər, eləcə də yarana biləcək problemlər müzakirə edilir, ilkin namizədlərin siyahısı hazırlanır.

Bu barədə Ümid Partiyası sədrinin müavini, eyni zamanda Naxçıvan Muxtar Respublikası təşkilatının sədri Faiq Əliyev məlumat verib.

F.Əliyev deyib ki, Ümid Partiyası MR təşkilatı yarandığı gündən fəaliyyətini durmadan davam etdirir: "Bölgədə siyasi fəaliyyət göstərmək nə qədər çətin olsa da, biz siyasi proseslərin dayanmaması, daha da sürətlənməsi üçün çalışırıq. Çünkü partiya sədrümüz İqbal Ağazadənin qeyd etdiyi kimi, demokratikləşmə bir prosesdir. Prosesin dayanmasına imkan vermək olmaz. Bölgədə olan ictimai-siyasi vəziyyəti nəzərə alaraq maksimum fərdi qaydada aktiv insanlarla görüşlər keçirir, onları siyasi proseslərə qoşmağa çalışırıq. Eyni zamanda namizəd olacaq partiya üzvləri ilə görüşür, partiyanın seçkilərə qatılmasının səbəb və məqsədini açıqlayıraq.

Bələdiyyə seçkilərinə hazırlıqla bu ilin əvvəlində başlamışdıq. Keçirilən her bir seçkiyə partiyamızın təşkilatlanması və güclənməsi baxımından bir fürsət kimi baxıraq. Çalışırıq ki, qanunun bize tanıdığı bütün imkanlardan maksimum istifadə edərək, təşkilatımız olan rayonlarda bütün bələdiyyə subyektləri üzərə özəklərimizi və seçki qərargahını yaradaq. Daha çox böyük bələdiyyələri hədəfləmişik. Naxçıvan şəhər bələdiyyəsində 17 bələdiyyə üzvü var və 17 namizədlə mübarizə aparmağı qarşıya məqsəd kimi qoymuşuq. Namizəd olacaq şəxslərin siyahısı artıq hazırır. Doğrudur, bələdiyyələrin statusunun olmaması səbəbindən insanlar bu seçkiyə həvəssiz yanaşır. Ancaq biz bütün mümkün variantlardan və imkanımız çatan resurslardan istifadə edərək da yanmadan mübarizə aparmaq əzmindəyik.

Hakimiyyətin uzun illər apardığı seçki siyaseti, seçkilərin saxtalasdırılması da insanların ruhda düşməsinə, seçkilərlə dəyişikliyə inamını azaldıb. Planlı siyasetin nəticəsidir ki, insanlar prosesə qoşulmaq istəmir. Amma insanları seçkilərdə iştiraka inandırmaq, proseslərə, aktiv siyasi fəaliyyətə qoşmaq siyasi partiya kimi bizim vəzifələrimizdən birləşir. Proses getməyəcək, insanlar aktiv siyasetə qoşulmayacaqsası, Azərbaycanın demokratikləşməsi ləngiyəcək. Bu səbəbdən prosesin getməsi, insanların prosesə qatılması və partianın daha çox namizədlə seçkilərdə iştiraki üçün əlimizdən gələni edirik".

Qardaşlaşmış sınıflar

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Sənli hökumətimizin insan azadlıqlarını, insan hüquqlarını tam boğandan sonra öz qayda-qanunlarını hər bir sahəyə itəleyəcəyi labüb idi. Bu mənada, son dövrlərin ehsan, yas qanunları, toy adətləri və sairə vurnuxmalarını anlayışla qarşılıyırıq. Demək isteyirlər ki, siz nə qanırsınız evlənməyi, yaşamağı, ölməyi, biz sizin üçün hamisini cızıqla müəyyən edəcəyik, həmin cızıqlan qıraqa çıxməq istəyənlər isə vətən xaini və ermənidən-zaddan elan olunacaqdır.

İştah diş altındadır, xalqı ki yerə yixib anasını ağladıran, ondan sonra hər cür eksperimentlərə meydən açılır. Hələ bunlar yaxşıdır, Mao müəllim çinlilərə sərçə ovladırdı, deyirmiş sərcələri qırıb qurtarsaq kommunizm yaranacaqdır. Bəlkə bizzət də bir "Antibildirçin" kampaniyasına ehtiyac vardır. Toyda bildirçin verənləri tutub dama salmaqla ümumxalq nifretini körkəlmək, sonra bu nifretin alovunda qazanxana açıb bütün Əhmədlini istiliklə təmin etmək mümkündür.

Yas yerlərində artıq deyilənə görə israfçılıq yoxdur, camaat ancaq xurma yeyib limonla çay içir, durur gedir. Mollalar üçün uniformalar hazırlanıb, müəllimlər də aq köynək və mavi qalstuk bağlayırlar. Respublika səviyyəsində xalqın biliklərini artırmaq üçün prezident yanında Bilik Fondu da yaradılmışdır. Bunun vəzifəsi isə xalqı bilikləndirməkdir, hökumətin gördüyü işləri qara, bisavad camaata başa salmaq üçündür.

Ey gidi dünya, cəmi 20-25 il bəs elədi ki, biz təzədən sovet hökumətinə qayıtdıq. Bax, ele bu Bilik Fonduun gördüyü-görəcəyi işlərə baxanda mənim yadıma sovetin "Bilik" cəmiyyəti, orda aparılan yaxşı yeyintilər düşür. Büdcədən pul gəldirdi, qardaşlar da yeyirdilər, ildə bir-iki broşür buraxırdılar, kapitalizmi-zadı güya biabır edirdilər. Axırdı biliksizlərin bu cəmiyyəti də SSRİ kimi rədd olub getdi.

Amma belə çıxır getmeyibmiş, hardasa tində-bucaqda, pusquda dayanıb fürsət gözləyirmiş. Hələ bir "Təşviyatçı" jurnalı da var idi, yanılmıramsa Azərbaycan KP MK-nin orqanı idi. Arxa səhifəsində əlində raket tutub dünyani dağıtmaq istəyən Sem dayının karikaturaları olardı. O jurnalı da bərpa edib Əli Əhmədovun redaktorluğu ilə buraxsalar çox yerine düşərdi.

Bilik Fonduun ilk aksiyası o qədər gülməli idi ki, bir neçə cümlə yazmağa ehtiyac var. Bunlar işlərinə Azərbaycan məktəblərini... qardaş eləməkdən başlayıblar. Layihənin adı da elə bu cürdür: "Qardaşlaşmış məktəblər". Guşa layihə çərçivəsində, misal üçün, Ağstafa məktəblisi Lənkərandakı hansısa məktəbə aparılır, onlar da bunların məktəbinə gelir, olurlar qardaş. Düşük, menasız bir şeydir, yenə həmin sosialist ənənəsindən irəli gələn, sürü formallaşdırmağa yönəlik aksiyadır. Azərbaycan məktəbliləri onsuq qardaşdır, bunu xarici məktəblərlə eləsələr yenə mənalı görünürdü. O cümlədən, məlum deyil məktəbliləri ora-bura daşımağın xərci hansı büdcədən ödənilir, bunun təhsil və tərbiyə prosesinə xeyri nədir. Sanarsan turizm şirkəti açıblar. Məktəbdə normal dərs keçmək yerinə bir yerlərində cürbəcür hoqqalar uydururlar.

Yeri gəlmışkən, sovet dövründə qardaş şəhərlər aksiyası var idi, heç bir ictimai-siyasi, sosial yükü olmayan hərəkət idi. Axırdı o aksiyadan Bakıda "Dakar meydanı", "Neapol dairesi" tipli absurd məkanlar qalıb. İndi kim deyə bilər ki, Seneqalın paytaxtı Dakarin Əhmədli ilə hansı əlaqəsi vardır? Üstəlik, zənci görəndə "ul-lyu-lyu" eləyib vəhşi kimi ətrafında hoppanan bir toplumun guya Afrika zəncilərinin azadlıq hərəkatını dəstəkləməsi absurd bir şeydir, gedin özünüze kelek gəlin.

Bu gülməli aksiyada bir qəribə tendensiya da tərifimizdən müşahidə edilib. Keçmiş təhsil naziri Misir Mərdanov 2011-ci ildə Şimalı Kipr məktəbləri ilə qardaşlaşmış məktəblər layihəsi eləmək isteyirdi. İndi 2014-cü ildə Azərbaycan məktəbləri səviyyəsinə düşübələr. Belə ehtimal etmək olar ki, yapızm 3-4 il də davam etsə, hər məktəbdə "qardaşlaşmış sınıflar" proyekti ehtiyac duyulacaq. Vəziyyət bu dərəcədə gərgindir. Uşaqlar bir-birinin gözünə sirkul soxurlar.

Azərbaycanla NATO-nun münasibətlər tarixi 20 il-dən artıq bir dövrü əhatə edir. 1994-cü ilin əvvəlində, alyansın Brüssel sammitində NATO ilk dəfə olaraq Avropanın digər ölkələri üçün "Açıq qapı" siyaseti elan elədi və blokun Şərqi doğru genişlənməsinin əsasını qoydu. Həmin sammitdə alyans üzvləri "Sühl namine tərəfdəşliq" planı qəbul etdilər və ATƏT strukturlarına daxıl olan dövlətlərin hamisina NATO-ya integrasiya prosesinə başlamağı təklif elədilər.

Qısa müddədə Şərqi Avropanın və keçmiş SSRİ-nin 30 ölkəsi, o sırada Azərbaycan 4 may 1994-cü il tarixdə həmin plana qoşuldu. Məhz bu tarix alyansla ölkəmizin tərəfdəşliq münasibətlərinin başlanğıcı kimi eləmətdərdir.

Bakı ilə Brüsselin 20 illik tərəfdəşliq əlaqələrini, ələlxusus da son illərin əməkdaşlıq təcrübəsini qiymətləndirirək belə qənaət hasil olur ki, Azərbaycan rəhbərliyi əger bir yandan, Şimalı Atlantika bloku ilə əlaqələri qiymətli sayırsa da, digər yandan, NATO-ya integrasiya prosesinin derinleşməsi və sürtənlənməsində bir elə maraqlı da deyil. Bu gənədək Azərbaycan iqtidarı nəinki NATO-ya üzv olmaq haqqda hansısa rəsmi müraciətlərə yayınır, həm də prosesin yeni integrasiya mərhələsinə - alyansla intensiv dialoq fazasına keçməsini hər vəchle ləngidir.

Beləcə, bir çox başqa xarici siyaset məsələlərində olduğu kimi, ölkə rəhbərliyi vaxtı uzadır və olduqca ehtiyatlı və qeyri-müəyyən bir mövqeyə üstünlük verir. Bu mövqeyi məşhur uşaq oyunundakı sözlərlə belə ifadə eləmək olar: "Bəli və yox - amma danışmamaq". Məsələ ondadır ki, rəsmi Bakı NATO-ya integrasiya prosesindən tamamilə yayınmaq da istəmir - bu, ölkənin marağında deyil və eyni zamanda hakimiyyətin özü üçün böyük risk vəd edir. Öte yandan, NATO-nun xeyrinə birmənali seçim eləmək və integrasiya ilə bağlı tələsmək de istəmir, cünki o halda bu, Moskva və Tehranla münasibətlərin arzuolunmaz şəkildə pisləşməsinə gətirə, Qarabağ nizamlanmasına gözənlənməz təzirələr göstərə və Bakının konyüktur siyasi manevr imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə daraldardı.

Üstəgəl, strateji perspektivdə, "NATO standartları" həyatın bütün sferalarına daxil olucqa, bu, mövcud hakimiyyət sisteminin siyasi özünüqorusması üçün real problemlər yarada bilər. O üzən gah qabağa, gah da geriye addımlar atılır. Özü de belə imitasiyalı manevr üçün dünyada və postsovet məkanında konfrasiyalı hadisələrin hazırlığı kontekstində çox geniş imkanlar yaranır.

Bununla belə, son zamanlar xüsusiən də "Ukrayna olayları" və "Rusiya hədələri" amili ciddiye alınmaqla NATO-Azərbaycan qarşılıqlı münasibətlər məsələsi yenidən fəal müzakirə predmetinə çevrilir və daha böyük siyasi maraqlar kəsb edir.

Azərbaycanın NATO-dan çekinməsinin dörd səbəbi - şəh

Alyansa üzvlüyünün ləngiməsi təkcə hakimiyyətin konyuktur maraqları ilə bağlı deyil; həm də acı Ukrayna "təcrübəsi"ni ciddiyə alan Bakı Moskva və Brüssel arasında hələ bir müddət də sixilmiş durumda qalmalı olacaq...

"Ukrayna, Gürcüstan, Moldova və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə Kremlin neoimperiya planlarından qaynaqlanan real təhlükələrə qarşı NATO hələ ki dəqiq zəmanətlər və real kontur-tədbirlər programı təklif eləmək iqtidarında deyil..."

Yada salaq ki, ta son anadək NATO-ya üzvlüyə əsasən Gürcüstan, Ukrayna və Moldova-nın adı hallanırdı (GUAM ölkələri arasında), Azərbaycan isənə özü israrlı səylər göstərirdi, ne də məqsədli şəkildə onu ikinci plana saxlayan Brüssel Bakını tələsdirirdi.

Dünyada və postsovet məkanında Qərb-Rusiya qarşısızlaşması ilə, Güney Qafqazda dominantlı uğrunda geosiyasi mübarizənin kəskinləşməsi və regionun geostrategi öneninin artması ilə xarakterizə olunan mövcud situasiya kontekstində NATO bölgənin açar ölçəsi olan Azərbaycanla əməkdaşlığı daha böyük və ciddi diqqət ayırmaya başlayıb. Belə təessürat yaranır ki, Vaşinqtonla Brüssel Azərbaycanın alyansa üzvlük prosedurunu tezleşdirməkdən dərhal qəribə situasiya da davam etməkdədir: Azərbaycan hakimiyyəti daim Avroatlantika məkanına integrasiya kimi strateji kursa sadıq qaldığını, Brüsselle əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu bəyanlaşdırda, eyni zamanda öz mövqeyini birmənali şəkildə müəyyənləşdirməkdən və NATO-ya üzvlükde maraqlı olduğunu rəsmən səsləndirməkdən imti-

uchen əlverişli geosiyasi şərait təmin edilənədək özünün nüfuzlu qonşuları olan Rusiya və İranla münasibətləri pozmaq istəmir. Bakı, həbələ Gürcüstan və Ukraynanın acı təcrübəsinə əsaslanaraq NATO-dan öz təhlükəsizliyinin, suverenliyi və ərazi bütövlüyünün xarici təhdidlərdən qorunması üçün dəqiq zəmanətlər gözləyir və bunlar olmadan özünü əlavə risklərə atmağı arzulamır.

İkinci tərəfdən, qeyri-müəyyən vəziyyətin qalması və ehtiyatlı balanslı siyasetin izlənməsi bu gün sözsüz ki, konyüktur manevr sərbəstliyini saxlamağa çalışan Bakının praqmatik maraqlarına tam cavab verir. NATO ilə tərəfdəşlərin derinleşməsi və təşkilata üzvlük prosedurunun sürətlənməsi ölkədə həm də sistemli deyişiklikləri, o cümlədə liberal islahatları, demokratiklaşmə və korrupsiya ilə real mübarizəni diktə edir ki, rəsmi Bakı əlbəttə ki, hələlik bunda həvesli deyil.

Azərbaycan üçün hələdici olan Qarabağ məsələsində alyansın əlahiddə və amorf mövqeyi də Azərbaycan cəmiyyəti və rəsmi Bakının NATOyönlü mövqeyinin güclənməsinə xidmət eləmir. Sonuncu motivi - əger o, həqiqətən mövcuddur - tamamilə məntiqli saymaq lazımdır. Düzdür, Uels sammitində alyans ölkələri Ukraynanın, Gürcüstanın, Moldova və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədilər və bu, nikəbinlik yaradır. Di gəl ki, sadalanın ölkələrin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə Moskvanın neoimperiya planlarından qaynaqlanan real təhlükələrə qarşı NATO hələ ki dəqiq zəmanətlər və real kontur-tədbirlər programı təklif eləmək iqtidarında deyil. Odur ki, Bakının ehtiyatlı, balanslı və gözləmə mövqeyini anlamaq olar.

□ **Analitik xidmət**

Con Kerrinin məktubu

Azərbaycan hakimiyəti sərt beynəlxalq tənqidlərlə üzləşdiyi bir zəməndə ABŞ dövlət katibi Con Kerri prezident İlham Əliyevə "Ösrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 20 illiyi ilə əlaqədar təbrik məktubu göndərdi.

Məktubda ABŞ-in enerji ehtiyatlarının inkişafına, Avropa və dünyanın enerji təchizatına töhfə vermək üçün səy göstərən və həmçinin güclü, müstəqil dövlətə çevrilən Azərbaycanla hərəkəfli əməkdaşlıq etdiyi qeyd edilir.

Sonda dövlət katibi insan hüquqları və demokratianın müdafiə olunması zərurətini vurgulayırdı.

"Azərbaycan 96 il önce ümumbehəri demokratik dəyərlərə sadıqlik göstərən ilk müsləman dövləti olaraq insan haqları və əsas azadlıqlar sahəsində liderin rəlunu oynamışdır. Demokratik inkişaf sayesində Azərbaycan sözügedən lider dövlət rəlunu özüne qaytarı bilər. Bütün münasibətlərimiz qərarlaşdıığı üç sütun - təhlükəsizlik, enerji və iqtisadi əməkdaşlıq və nəhayət, demokratiya və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı Azə-

baycanın daha güclü, daha sabit və daha tərəqqili olması üçün müümürdir", deyə məktubda qeyd edilir.

Avropa Parlamentinin Azərbaycan hakimiyətini keskin tənqid edən sənədindən sonra ABŞ dövlət katibinin rəsmi Bakıya doğru reveransı birmənalı qarşılanmadı. Ağ Evin Azərbaycan iqtidarına jestinin nüfuzlu hüquq müdafiəçilərinin hepsi ilə demek olar ki, eyni vaxta təsadüf etməsi düşündürürdü.

Vaşinqtonun mövqeyi ilə Avropa Parlamentinin rəsmi Bakıya münasibətinin təzad təşkil etməsi barədə də düşünməyə dəyər.

Vurğulayaq ki, son illər ərzində Azərbaycan hakimiyətinə beynəlxalq qurumlar tərəfindən edilən təzyiqlər, nəinki heç bir müsbət nəticə vermir, eksinə, rəsmi Bakının öz siyasi rəqiblərinə qarşı daha sərt və amansız davranışması ilə sonuclanır. Rəsmi Bakı anlayır ki, Azərbaycanın əlverişli geosiyasi şəhərə yerləşməsi, zengin enerjidaşıcılarına malik olmaşı iqtidarin manevr imkanlarını genişləndirir. Azərbaycan hakimiyəti "beynəlxalq aukson"un getdiyini bildiyindən, "bazar şərtlərin" öz xeyrine dəyişmək istəyir. Bir halda ki, əsas "alver predmeti" enerjidaşıcılardır,

deməli, insan haqları ilə bağlı tələblər nəzərdən belə keçirilməməlidir.

Diger tərəfdən, beynəlxalq təşkilatların tələbləri qarşısında geri çəkilmək, Azərbaycan iqtidarinin zəifliyi barədə ictimai rəy formalasdırı bilər ki, bu da rəsmi Bakı üçün "arzuolunmaz verdikt" kimi qiymətləndirilə bilər.

Belə idarəciliq müxalif düşüncənin özünü aradan qaldırır. Fikir plüralizmi olmayan cəmiyyətlərin isə gec-tez iflasa uğraması qaćılmasız olur. Sağdan, soldan siyasi rəqiblərdən "təmizlənmə" mübarizəni hakimiyət dəhlizlərinə transfer etmiş olur.

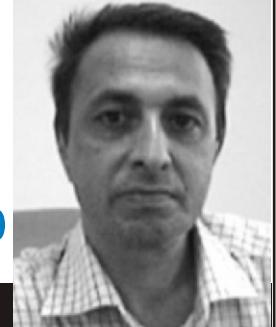
Nəzərə alsaq ki, beynəlxalq qurumların hesabatlarında Azərbaycanda ayrı-ayrı maliyyə qruplaşmalarının əllerində silahların toplaşması fikri vurgulanır, belə idarəciliyin nələrə gətirib çıxara biləcəyini proqnozlaşdırı bilər. Təhlillərdən çıxan nəticələr isə son dərəcə bədəbin proqnozlara əsas verir.

Deviyilənlər onu da eləvə etmək olar ki, siyasi məhbus problemi, yalnız həmin şəxslərin azadlıqlından əsəssiz yere məhrum edilmələri ilə sonucların, eyni zamanda cəmiyyətin təhlükəsizliyini sual altında qoyur. Demokratik mübarizənin heç bir perspektiv vətəndəyi, hətta təhlükeli olduğunu düşündürür, daha riskli addımları üstünlük verə bilər. Bu isə cəmiyyətin iflasını sürətləndirir bilər. Ele Con Kerrinin məktubunda da demokratiya və vətəndəş cəmiyyətinin inkişafından söz gedirdi...

□ Azər RƏSİDOĞLU

Bu şəhəri dəlaşarkən...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bəki özü bir mövzudur. Bu haqda çoxdan yazmaq istəyirdik. Əslində yeni Bakı və bəlkilər mövzusuna daimi mövzulardan biri olmalıdır. Məsələ bundadır ki, şəhər təkcə uca binalara görə şəhər adlanır. Haradada ümumi ölkə fonundan seçilən bir şəhər mədəniyyəti və bir şəhər mühiti olur.

Bu mühit illərlə formalasır, şəhərə yeni gələn insanlar illərlə onu mənimseməyə çalışırlar... Bu yaxınların söhbətidir. Bir gənc metronun foyesində mobil telefonla elə ucadan danışırı ki, ötüb-keçən yalnız ona baxırdı.

Doğrusu, telefonla danişanda niye görə qışqırmağın lazmı geldiyini mən hələ də bilmirəm. Üstəlik, həmin gənc qışqır-qışqırı elə sözə deyirdi ki, adam o sözləri astadan da deməyə çəkinir...

Sovet Bakısını da xatırlayıq. Bu heç də nostalgiya deyil. Əslə. Amma o vaxt Bakıda kimse ucadan, qışqır-qışqırı danişanda deyirdi ki, bu adam əyalətdən gəlmədir. Əksər hallarda da bu sosial "diaqnoz" düz çıxırı. İndi bir qədər başqa məqamdır.

Bu illər ərzində çox küleklər əsdi, çox yağışlar yağıdı. Elə Bakının da təkcə xarici görkəmi deyil, həm də məzmunu dəyişdi. İndi nəsillikcə bəlkili olduğunu deyə bilən adamların sayı o qədər də çox deyil...

Amma bu yazıda məqsəd təkcə əyalət-mərkəz söhbətinə qapılmaq deyil. Bəlkilər xarici görkəmə və "aksesuarlar" a görə biri-birindən o qədər də fərqli təsir bağışlamırlar. Zahirən insanlar hamisi demək olar ki, eyni görkəmdədir...

Amma müasir Bakıdan danişanda müasir informasiya texnologiyalarının gətirdiyi problemləri de qeyd etməmək olmur. Birini əvvəldə dedik. Amma o elə bir problemdir ki, ondan bir cümlə ilə ayrılmamaq olmur.

Bəli, insanlar küçədə, avtobusda, metroda nəinki ucanan danişmığı, hətta qışqırmağı özlərinə ar bilmirlər. Halbuki bize uşaq yaşlarından öyrədirdilər ki, ictimai yerdə ucanan, qışqır-qışqırı danişmaq olmaz...

Bu heł hamisi deyil. Qatarın, avtobusun içərinə diqqət yətirsən, hamının elində bir telefon görərsən. Bütün diqqətləri də oradadır... Bəzən elə olur ki, gənclərin, cavanların başı telefona elə qarışır ki, qarşılığında ayaq üzə dayanan qocanı, hamile qadını və ya qızı görmür, durub onlara yer vermirlər...

Beləkə bu da bir ayı müzakirənin mövzusu olmağa layiqdir. Məsələ bundadır ki, Azərbaycanda bir telefononomaniya yaranıb.

Bir də görürsen ki, başı telefona qarışmış gənc az qalır lap adəmin üstüne çıxsın, onu tapdasın... Ne ictimai yer bilişlər, nə də avtomobilərin hərəkətine fikir verirlər, nə də ki, böyük-kicik tanıylırlar...

Özlərini də müasir, az qala "avropali" hesab edirlər. Amma mədəni insan hemişə özünə və ətrafına diqqətli olur. Təessüf ki, getdikcə insanlar bu qayda haqda olduqca az düşünür, əksər hallarda isə onu yada salırmırlar...

Bəlkilər elə düşünür ki, Bakının paytaxt olması artıq hər şey deməkdir. Amma heç də belə deyil. Sovetlərin vaxtında insanlar Leningradı mədəni bir paytaxt hesab edir, Moskva isə "böyük kənd" deyirdilər.

Bu kəndə qarşı həqarəti münasibət deyil. Amma şəhər hər halda kənddən fərqli olmalıdır. Ən böyük dərđlərdən biri də şərq bazarlığının geniş yayılması və az qala bütün şəhəri bürümesidir. Guya ki, ucuzluq yaratmaq məqsədi ilə hər yerdə ticarət yarmarkaları açırlar.

Əslində orada satılan mallar digər yerlərdəkindən heç də ucuz deyil. Onların şəhərə verdiyi görkəm isə sözün əsl mənasında faciədir - meyvə-tərəvəz yərə tökülb, ayaqlar altında əzilərək etrafı bərbad vəziyyətə salıb...

Biri-birinə toxunan, az qala biri-birini itləyən insanların səsi-küyü də ki, bir başqa məsələ...

Kimə lazımdır bu? Şəhərdə böyük marketlər var. Orada hər şeyin satışını təmin etmək heç bir problem deyil. Hələ onu demirik ki, marketlərdə mallar da bəzi hallarda bazarlardan ucuz olur...

Bazar heç də o demək deyil ki, orada hər şey ucuzdur. Onsuz da məhsul yetişdirənlər, əsl kənd adamları özləri bazarlarda oturmur, buna onların sadəcə, vaxtı yoxdur. Qiymətlər də ki, bir az əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi, az qala kəllə-çarxa vurur...

Nəticədə şəhər cirkabdan, nəqliyyatın sərbəst hərəkəti üçün problemlərdən başqa heç nə qazanır. Amma təessüf ki, şəhər rəhbərliyi bütün bu məsələlərə diqqət yetirməyə çalışır...

Adam bir az xəyalə dalanda gözləri önüne "O olmasın, bu olsun" filmindəki bazar gelir. Bəli, bircə qoçular çatışır...

Belə getsə, onlar da olacaq...

Səfərini yarımcıq dayandıran BMT missiyasının hesabatında Azərbaycanı nə gözləyir?

"Müəyyən sövdələşmə var və baş verənlər onun nəticəsidir"

Üzvləri həddindən artıq konfidensial iş aparırlar: "Oralar çox zaman xəbərdarlıqsız gəlirlər, ixtiyarları var ki, eyni cəzaçəkmə müəssisəsinə gün ərzində 3 dəfə baş çəksinlər, istədikləri insanla görüşsünlər. Onlara heç bir şərt, məhdudiyyət qoyula bilər. Onların hebsxanalarla buraxılmaması ölkənin imicini korlayan bir hadisədir: "İstənilən dövlət BMT-nin İşgəncələrə qarşı Konvensiyasına qoşulub, Milli Məclis tərəfindən həmin konvensiya ratifikasiya olunub: "Burada göstərilir ki, hər hansı dövlət tərəfindən işgəncə fakti aşkarlanırsa dövlət həmin faktı araşdırmalı və cavab verməlidir. Hansı dövlət həmin konvensiyaya qoşulsa, bu komitenin ekspertləri həmin dövlətə məlumat verib, saxlanma yerlərini xəbərdarlıq etmədən ölkəyə sefər edə bilər və cəzaçəkmə, saxlanma müəssisələrində monitorinqlər apara bilərlər. Yalnız Azərbaycan hökumətinə məlumat verə bilərlər ki, biz gəlirik".

Elin Behbudov onu da qeyd edib ki, BMT missiyasının

nasibət bildirən "Turan" İnformasiya Agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev bildirib ki, Azərbaycan hökumətinin xarici təşkilatlarla hər hansı anlaşması var ki, bu kimi hallarda beynəlxalq konvensiyalarla hesablaşdırır.

"Birincisi, Azərbaycan tərəfi bu addımı səbəbdən heç bir təzyiqlər və ya tepkilərə qarşılaşmayıcaq. Çünkü baş verənlər ABŞ hökumətinin marağında deyil. Son aylar baş verənləri nəzəre alsaq, QHT-lərə baslılar, sonra hebslər, jurnalistlərin hebsləri və sair, demək olar ki, ən gərgin dövr geride qalıb və artıq danişıqlar dövrü başlayıb. Müxtəlif revanşlar, tərəflərin bir araya gelməsi, kompromiße can atması prosesi normal vəziyyətə getirib çıxarmağa xidmət edir. Tebib ki, buna hələ vaxt var, ancaq proses ona doğru gedir".

Mehman Əliyevin sözlərinə görə, beynəlxalq təşkilatlarla qarşı bu cüd davranmaqla Azərbaycan tərəfi göstərir ki, öz qərarlarında israrlıdır: "Azərbaycan tərəfi mesaj verir ki, mövqeyini deyişmək niyyətində deyil, onun mövqeyi ilə hesablaşmadı lazımdır. Ancaq Azərbaycan ele bir ölkə deyil ki, bura beynəlxalq güclərin təsiri olmasın. İstənilən halda bir güne istənilən razılaşmanı elde edə bilərlər. O qədər nəhəng ölkələr var ki, beynəlxalq güclərin qarşısında dura bilərlər. Azərbaycanla həmin güclər arasında müəyyən sövdələşmə var və baş verənlər də onun nəticəsidir".

Azərbaycan tərəfinin beynəlxalq missiyasının nümayəndələrinə qarşı bu hərəkətə mü-

Gender mövzusuna marağının səbəbi:

Öz evində haqqı qorunan və hüququnu müdafiə etməyi bacaran insan (fərqi yoxdur, qadın, kişi, ya uşaq olsun) kənara çıxanda da aciz qalmayaçaq. Beləcə qarşılıqlı hörmetə, qanuni normalara söyklənən bir vətəndaş cəmiyyəti və nəhayət, sivil dünya qura biləcəyik.

Gənc bir qadın Mark Tven-dən soruşur:

-Sizə elə gəlmirmi ki, ən yaxşı

hakim qadınlar ola bilər?

-Təkcə hakim yox, - deyə Mark Tven etiraz edir, -həmdən ən yaxşı cəllad!

Bir çox Azərbaycan kişiləri alımı ödəmir

Dörd il yaxın evlilik həyatını arxada buraxan Samirə Əhmədova üç ildir ki, məhkəmələrdə qalıb. 20 yaşında aldadılaraq qaçırlınlıda, Moskvaya aparılında ve bir il sonra körpəsini dünyaya getirəndə bir ömrə yolunu sona qədər bu yeni ailə ilə gedəcəyini düşünürdü: "Uşağa öz soyadımı verdim, çünki ərim rəsmi nikaha girmədi. O və valideynləri tez-tez məni təhqir edir, hətta döyürdülər. Bir gün məni notariusa getirdilər, qızım üçün etibarnaməyə imza atmağı tələb etdilər. Sonra da məni anamı görmək adı ilə zorla "bir həftəlik" Mingəçevirə yola saldılar. Axırdı bildim ki, uşağımı əlimdən almaq üçün bunu edibləmiş..."

Samirə xanımın hüquqi nümayəndəsi İñqilab Həsənovun fikrincə, bir çox hallarda qadınlarımız zorakılığa məruz qalan-da səslerini çıxarmış, illər keçəndən sonra isə fakti sübuta yetirmek çətin olur. Onun dediyinə görə, 2012-ci ilin əvvəlinde uşaq tələbi ilə bağlı Gəncə şəhərində qeydiyyatda olan Rasim Bəxtiyar oğlu Kazimova və onun valideynlərinə qarşı iddia qaldırılıb: "Proses bir il-dən artıq çəkdi, nəhayət, bala-nı anaya qovuştura bildik. Bundan sonra Samirə Əhmədovanın əmlak və aliment tə-ləbləri də təmin olundu. Təs-süf ki, Samirənin keçmiş əri de

Azərbaycan mediasında gender bərabərliyi

Tərcüməyi-hal:

Ferman Nəbiyev Mingəçevirdə doğulub, BDU-nun jurnalistika fakültəsinin məzunudur. 20 yaşından mətbuatda çalışır. İnsan hüquqları və sosial mövzularda çoxsaylı araşdırıcıları var. 1999-cu ildən "Mingəçevir işşərləri" qəzetiñin baş redaktoru, 2005-ci ildən Mingəçevir Valideynlər Assosiasiyanın prezidenti, 2009-cu ildən Mingəçevir Media Mərkəzinin rehbəridir. 2010-cu ildə Əməkdar jurnalist adını alıb.

Evlidir, 2 qız, 1 oğul atasıdır. Heyat yoldaşı ix-tisasca musiqi müəllimidir, 15 ildir ki, onunla birgə qəzetdə və QHT sektorunda çalışır.

təqilliyinin əsas göstəricisi hesab edirlər. Media və Demokratiya İnstitutunun direktoru Mehriban Vəzirin qənaətinə görə, bu cəhətdən öten əsrin əvvəllerində Azərbaycan qadınının vəziyyəti indikindən yaxşı idi. Belə ki, o dövrde qadın daha çox xüsusi mülkiyyətə sahib idi və bu mülkiyyəti üzərində hüquqları tanınır: "Atanın mülkiyyəti övladlar arasında bölündürdү, amma ananın mülkiyyəti toxunulmaz sayılır. Heç kimin ona müdaxilə etməyə ixtiyarı çatmır, ana onu oğluna, gelininə, hətta kimə istəse verə bilərdi".

M.Vəzirin fikrincə, bu gün Azərbaycanda bütün mülkiyyət müeyyən zümrenin əlindədir, onların 96%-i isə kişilərdir, qalan 4%-in de 95%-i formal olaraq qadınlara məxsusdur, amma reallıqda qadınların ona əli çatmır.

Kişi və qadınlar arasında resurs və imkanların (iqtisadi

acınacaqlı şəraiti olan xəstə-xanalarda doğmağa məruz qalmalarına Azərbaycan mediası lazımlıca diqqət ayırmır: "Onlar xəstəni və ya həkimini günahkar kimi təqdim edir, amma həmin insanları bu vəziyyətə salan hökuməti pozitiv öhdəliklərini yerinə yetirmədiyinə görə ciddi tənqid etmirlər".

Gender bərabərliyində medianın rolü

Gender bərabərliyi üçün medianın rolunu necə artırmaq olar? Bu sualla bir neçə QHT və media nümayəndəsi müraciət etdik. "İdeal Gənclər" İctimai Birliyinin sədri Teymur Əzizov bildirdi ki, media rəhbərləri arasında qadınların sayı artmalıdır, qərarverme prosesində qadınların kişilərden asılılığı azalmalıdır. "Gənc Liderlər" Təhsil, Təlim və İnkışaf İctimai Birliyinin rəhbəri Səbinə Ələkbərovanın dediyinə görə, qadınların poz-

"Sonra deyirlər ki, qadınlar bacarmırlar..."

"Qadınları mehz qadın ol-duqlarına görə vəzifəye qoymaq olmaz". Bu fikri Aile, Qadın, Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Sədaqət Qəhrəmanova səsləndirib. O, mediainfo.az-a açıqlamasında vurgulayıb ki, bəzən qadın olduğunu görə qadın irəli çekilir: "Bir çox rayon icra hakimiyyətərində belə bir proses getdi. Sıra bir müəlliməni icra hakimiyyətinde müavin təyin edilər. Amma bir şey nəzəre alınır ki, idarəetmə özü bir elmdir. O pilleyə çatmaq üçün hələ idarəetmənin aşağı piləsində olmaq lazımdır, öyrəmək lazımdır, sonra yüksək pilleyə çıxb kiməsə dərs vermək olar. Qadın irəli çekilir, amma işinin öhdəsindən gəle bilmir, o kənarlaşdırılır, sonra deyirlər ki, qadınları irəli çekirik, onlar bacarmırlar".

Psixoloq Azad İsaçada problemin kökünü kişilərə təklif olunan imkanların qadınlar üçün eyni dərəcədə olğatan olmamasında görür: "Onların hüquqlarını tələb etmələri çox vaxt uğursuzluqla nəticələnir".

Mülkiyyətə sahib olmayan Azərbaycan qadını

Bir çox ekspertlər mülkiyyətə sahib olmayı vətəndaş azadlığının, şəxsiyyətin müs-

ıştirak və imkanlar, təhsil dərəcəsi, siyasi səlahiyyət, sağlamlıq və həyatda qalma) necə bölgündürməsi Dünya İqtisadi Forumunun hər il Qlobal Gender Bərabərliyi hesabatında əksini tapır. Öten ilin oktyabrında yayılan hesabatda 136 ölkə arasında İslandiya 1, Finlandiya 2, Norveç 3, İsvə 4-cü yerde qərarlaşdırıb: "Cənubi Qafqaz ölkələri arasında lider Gürcüstandır (86). Sonra Ermənistan (94) və Azərbaycan (99) gelir".

Günahkar xəstə və həkim deyil

Azərbaycanda ana və uşaq ölümünün səviyyəsi Avropa ölkələrində olduğundan dəfələrlə çoxdur. Londonda qərarlaşan "Uşaqları qoruyun" yardım təşkilatının məlumatında Azərbaycan anasının vəziyyəti 178 ölkə arasında 99-cu yerle qiyamətləndirilib. Azərbaycanda 2010-cu ilin statistikasına görə hər 1000 doğuşa 1 ana ölümü düşür. Müqayisə üçün erazisi və əhalisi Azərbaycan qədər olan Avstriyada vəziyyət Azərbaycandan 18 dəfə yaxşıdır: Avstriyada her 18000 doğuş 1 ana ölümü ilə neticələnir.

Mingəçevir Valideynlər Assosiasiyanın icraçı direktoru Yeganə Nəbiyeva deyir ki, neftlə zəngin olan ölkədə maliyyə kasadlığı üzündən kasib qadınların evlərde və ya

tiv imicini təbliğ etmək, uğur hekayələri yazmaq olar. «Oksfam» təşkilatının Media, Kommunikasiya və Kampaniya üzrə məsul işçisi Ceyran Bayramova gender mövzusunda məqalələrin professional səviyyəsini artırmağı, jurnalıtlar üçün təlim və seminarlar, gender mövzusunda məqalə, araştırma və foto müsabiqələr təşkil etməyi vacib sayır.

Müstəqil jurnalist Vəfa Fərəcovanın fikrincə, media qu-rumları hüquq-mühafizə, icra, təhsil və səhiyyə orqanları ilə birgə vəziyyəti yerində araşdırılmalıdır. "RUH" Jurnalıtları Müdafiə Komitəsinin icraçı direktoru Əvəz Rüstəmov isə düşünür ki, ictimai sektorda feallıq artırılmalıdır ki, jurnalıtlar də həmin feallığı işçəldirməq prosesə töhfə vermiş olsunlar.

□ Ferman NƏBIYEV

Yazı Rasional İnkışaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RIQC) və Dilare Əliyeva adlına Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətindən ibarət Koalisiya tərəfindən icra edilən və ABŞ Beynəlxalq İnkışaf Agentliyi tərəfindən maliyyələşən «Counterpart International»ın rəhbərlik etdiyi Qadın İştirakçılığı Programı çərçivəsində keçirilən «CEDAW ƏMƏLDƏ» adlı layihəsi üçün hazırlanıb.

bir çox Azərbaycan kişiləri kimi alımı ödəmir. Bununla bağlı soydaşlarımızın daha çox məskunlaşmışları Rusiya ilə ikitərəfl Müqavilənin olmaması problemlər yaradır".

Milli Məclisə qadınlar 16% təşkil edir

Neftçilərin Hüquqlarını Müdafıə Təşkilatı (NHMT) İctimai Birliyinin hesabatına görə Azərbaycanda gender bərabərliyində nisbətən qənaətbəxş sahə müvafiq hüquqi bazanın mövcudluğundadır, lakin müxtəlif qanullar, o cümlədən gender bərabərliyi ilə bağlı qanun çox vaxt faktiki olaraq işləmir: "Təessüf doğuran haldır ki, hətta Azərbaycanın ali qanunverici orqanında belə qadınlar az təmsil olunublar. Hazırda Azərbaycan parlamenti üzvlərinin yalnız 16%-i, başqa sözle desək, 20 nəfəri qadınlardan ibarətdir. Halbuki BMT üzvü olan dövlətlərin qadınların vəziyyətinə həsr olunmuş 1995-ci il Pekin konfransında qəbul olunmuş sənəddə göstərilir ki, qərarların qəbulundan cinslərdən birinin iştirak payının 30%-dən az olmadığı təqdirdə cəmiyyətin gender problemlərini həll etmək mümkündür".

"Islam qaydalarına görə ki, güclü cins deyil, qadın da məsələdir. Aile institutunu bizdən dağıtmaq isteyirlər". Bu fikir isə İran

“Onların hüquqlarını tələb etmələri çox vaxt uğursuzluqla nəticələnir”.

Akif Nağı prezidentə müraciət etdi

"Görün iş nə yerə çatıb ki, şəhid ailəsi, məcburi köçkün haqsızlıqlara dözməyərək xaricə getmək istəyir"

Akif Nağının sədrlilik etdiyi Qarabağ Azadlıq Təşkilatı Ağsuda məskunlaşmış məcburi köçkün, şəhid ailəsinə qarşı haqsızlıqlarla bağlı prezident İlham Əliyevə müraciət edib.

Müraciətdə deyilir: "Şəhid ailəsi, Kəlbəcərdən məcburi köçkün Məmmədova Gözəl Süleyman qızına qarşı edilən haqsızlıqlarla bağlı Sizə müraciət edirik. Gözəl Məmmədovanın həyat yoldaşı Əli Məmmədov Qarabağ müharibəsində fəal iştirak edib, döyüslərin birində həlak olub. Gözəl Məmmədova 1993-cü ildən Ağsu şəhərində, "Qərənfil" usaq bağçasında məskunlaşış. O, rayonda fəal ictimai iş aparır, ədaletsizliklər və nöqsanlara qarşı həmişə vicdanlı vətəndaş mövqeyi tutur, xüsusilə də vətənpərvəlik işinin gücləndirilməsi istiqamətində əldən geləni etməyə çalışır, bu yönələn nöqsanların aradan qaldırılması üçün təşəbbüsler edir". **Müraciətdə təəssüfə qeyd olunur ki, rayon icra hakimiyyətinin rəhbərliyi qərəzli mövqə tutur, hətta mənəviyyatsızlığın o həddinə çatırlar ki, onun heysiyyəti ilə oynayır, təhqir edir, həyat yoldaşının şəhidliyini, özünün məcburi köçkünlüyüni lağla qoymaqdan da çəkinmirlər:** "Haqsızlıq o həddə çatıb ki, Gözəl Məmmədovanın məskunlaşdıığı usaq bağçasında rayon icra hakimiyyəti tərəfindən təmir işləri aparılır, orada məskunlaşmış bütün köçkünlərin otaqları təmir olunur, yalnız onun yaşadığı otağı təmir etmədən imtina edirlər. Bununla şəhid ailəsindən intiqam alıqlarını göstərmək istəyir, bu cür səviyyəsizlik və mənəviyyatsızlıq edirlər. Rayon rəhbərliyi "Şəhid ailələri haqqında" Qanuna uyğun olaraq onu nə evlətə təmin edir, nə də yaşadığı otağı təmir edir".

Müraciətdə deyilir: "Ola bilər ki, bu, Sizə xırda məsələ kimi görünsün. Amma bu, ele-bele məsələ deyil, dövlətçiliyə, torpağa, vətənə münasibət məsələsidir. Bu cür haqsızlıqlar insanın əhval-ruhiyyəsinə mənfi təsir göstərir, vətənpərvəlik ruhuna zərbə vurur. Görün iş nə yerə çatıb ki, şəhid ailəsi, məcburi köçkün Gözəl Məmmədova bu haqsızlıqlara dözməyərək ölkə vətəndaşlığından imtina edərək, xarici ölkələrdən birinə çıxıb getmək istəyir. İnanıraq ki, müraciətimizə diqqətlə yanaşacaq, bir şəhid ailəsinə, yurdundan didərgin salınmış bir məcburi köçküne qarşı edilən haqsızlıqların aradan qaldırılması üçün tapşırıqlarınızı verəcəksiniz. Əvvəlcədən təşəkkürümüzü bildiririk".

□ Cavid TURAN

Hər ölkədə ol-
duğu
kimi, Azərbaycanda da
yüksek postlarda çal-
san məmurların tekə
özləri deyil, övladları,
yaxınları haqda yayılan
məlumatlar daim icti-
maiyyətin diqqət mər-
kezindədir. Onlarla
bağlı xəbərlər, qey-
ri-rəsmi söhbatlər, gö-
runtülər daha çox diqqət
cəlb edərək, geniş
müzakirələrə səbəb
olur.

Sırr deyil ki, ölkəmizdə memur övladları eksərən cəmiyyət üçün nümunəvi olurlar. Onların bəziləri valideynlərinin tutduğu vəzifəyə güvenərək, ciddi qanun pozuntularına yol verir, xoşagelməz hadisələrlə gündəmə gəlirlər. Mətbuatda bahalı maşınları, "avtoşluq"ları ilə ad çıxaran, qiymətli qızıl-zinət eşyaları ilə öyünen, bahalı villa-ların sosial şəbəkələrde açıq-əşkar reklam edən memur övladları ve onların "şiltaqlıqları" gözərdi. Qiyməti yüz minlərlə ölçülən maşınlarla Bakıda avtoxuliq edən memur balalarının yol verdiyi nöqsanlardan gələn zərbə özlərindən daha çox valideynlərinə dəyir. Memurların işdən çıxarılmasında özlərinin yol verdikləri nöqsanlarla yanaşı, bir çox hallarda övladlarının da davranışları mühüm rol oynayır...

Əndəzəni aşan həyat tərzi sürən bəzi memur övladlarının özlərini ifşa etdikləri əsas yer isə sosial şəbəkələrdir. Onlar əsasən öyündüklliəri maşınlarını və dəbdəbəli saraya bənzəyən evlərini Instagram səhifelerine yerləşdirirlər. Təxminən 4 ay öncə neqliyyat naziri Ziya Məmmədov qardaşı, deputat Elton Məmmədovun oğlu Aynar Məmmədovun Instagram səhifəsində yerləşdirilmiş fotoların birində onun son model "BMW" avtomobil ilə Zığ şossesində saatda 238.2 kilometr sürət yığlığı avtomobilin bort kompüterinin göstəricilərinə əsasən nümayiş olundu. A.Məmmədovun Instagram fotolarından məlum olurdu ki, onun kolleksiyasında "Lamborghini Aventador LP700-4" (qiyməti 440 min 500 dollardan 650 min dollara qədərdir), "Mercedes CLS 63" (72 min dollar), "Ferrari" (bu maşınların qiyməti 200 min dollardan başlayır) kimi çoxsaylı dəbdəbəli superkarlar yer alır.

Yeri gelmişkən, Aynar Məmmədovun rəsmi iş yeri Milli Məclisdir. Yəni o da memur sayılır. Amma görünən budur ki, deputat oğlunun həyatında ən başlıca yeri qanun layihələri və seçicilər yox, bahalı maşınlar tutur. Buna görə de Aynar Məmmədov maşınlarının sayını getdikcə artırmaqla məşğuldur. Avtomobilərinin qiyməti 15.000 - 650.000 avro arasında olduğunu nezərə alsaq görərik ki, Aynar Məmmədov üçün pul məsəlesi o qədər də böyük problem deyil. İstədiyi avtomobili almağa qadirdir. Elton

Məmmədov 10 ildir ki, deputatdır. Aylıq əmək haqqını 2000 manat olaraq hesablaşsaq 10 il ərzində 240.000 manat pul edir. Bu da sadəcə A.Məmmədovun "Maserati" markalı avtomobilinin qiymətini ödəyə bilər.

Deputatin digər oğlu Elnur Məmmədov isə daha "təvazökar" görsənir. Cənki onun 10-LZ-100 dövlət nömrə nişanlı avtomobilinin sayı da ha azdır.

Nissan GTR600 Hennes-

"qəhrəmanlığı" indiyə qədər neçə günahsız insanın həyatlarını itirmələrinə səbəb olub. Doğrudur, bəzi məmurlar məhz övladlarının bu özbaşinalıqları nəticəsində ciddi cəzalandırılaraq, vəzifələrindən azad olunublar. Amma üzərə olan budur. Qanları batırılan insanlar da az deyil.

Övladlarına görə vəzifələrindən azad edilən və ciddi şəkildə cəzalandırılan bəzi məmurları sizlərə təqdim edirik.

daşı Nizami Ələkbərov da bu hadisələrdən sonra tutduğu vezifədən azad olundu.

Bir neçə ay önce Zığ şəhəsində avtoxuliqanlıq edən polis əməkdaşı Tural Həsənovun atası, Dövlət Gömrük Komitəsinin Yevlax Gömrük İdarəsinin reisi Əliməmməd Həsənov da övladının ictimai yerdə qaydaları kobudcasına pozduğuna, qanunlara hörmət etmədiyinə görə tutduğu vezifədən azad edilib.

Həmçinin daxili işlər nazi-

Məmur övladlarında Instagram zərbəsi...

Sosial şəbəkələr bəzi məmurların vəzifələrini itirmələrinə səbəb olub; "papanın gül balaları"nın özbaşinalığı nəticəsində həyatını itirənlər də az deyil

sey 150.000 avro
Nissan GT-R 140.000 av-
ro
BMW X5 60.000 avro
Lexus IS Series 50.000
dollar
Porsche Panamera
250.000 avro.

Bu avtomobilərin qiymətleri ümumi hesablaşdırıldığı zaman 650.000 avro edir. Bu qədər pulları haradan qazanmaqları naməlumdur. Elnur Məmmədov daha çox idman sahəsi ilə maraqlanır və bir neçə ay önce kiq-boksinq üzrə turnirin qalibi olub.

Memur övladlarının facebook və "Instagram" səhifələrində paylaşıqları şəkilləri işi o yere çatdırılmışdır ki, prezident bir müddət önce buna sərt reaksiya verərək, "qudurğan" və "harınlamış" məmur övladları kimi ifadələr işləmişdi.

Hətta olıqarx məmurlar öz uşaqlarını sosial şəbəkələrdən istifadəye hasrat qoymuş, yalnız sade həyat terzinini sürmələrini ifadə edən şəkilər yamaq, adı insanlar kimi yaşıdlarılarını ehtiva edən filmlər paylaşımaq icazəsi vermişdi.

Məmur övladlarının özbaşinalığı o yera çatıb ki, günde günorta çığı öz bahalı avtomobilərini paytaxtın küçələrində nümayiş etdirməkdən çəkinmirlər. Onların bu

ri, general-polkovnik Ramil Usubovun əmri ilə T. Həsənov da polis orqanlarından xaric olunub.

Övladının törtədiyi qəza-yə görə işdən çıxarılanlardan biri də Tərtər rayon icra başçısını keçmiş birinci müavini Vüdadi Bəylərov olub. Öten il V. Bəylərovun yeniyetmə oğlu Elxan Bəylərinin törtədiyi avtomobil qəzası nəticəsində bir nəfər ölüb.

Bir neçə müddət işsiz qalan Vüdadi Bəylərova bu yaxınlarda yeni vəzifə verilib.

Tərtər rayonuna yeni icra başçısı təyin edilən Müştəqim Məmmədov tələbə yoldaşı Vüdadi Bəylərovu Tərtər Rayon Telekomunikasiya Qoşşığının rəisi təyin edib.

Övladının sosial şəbəkədə dəbdəbəli həyatlarını nümayiş etdirməsi bir prokuroru da işindən etdi. Bakı Şəhər Prokurorluğunun İstintaqa nəzarət şöbəsinin reisi Ramiz Nəbiyevin oğlu Elvin Nəbəzadə xeyli sayıda pulları və müxtəlif avtomobiləri sosial şəbəkədə nümayiş etdirib.

1988-ci il təvəllüdü, Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinin məzunu olan Elvin Nəbəzadənin fotosunu paylaşıdığı "Volkswagen" və Rusiya istehsalı olan "Niva" markalı avtomobilər onun özüne məxsus olub. Digər "Jeep" markalı bahalı avtomobil isə atası Ramiz Nəbiyevə məxsus olub. "Lexus" markalı avtomobilin sahibi isə Elvin Nəbəzadənin böyük qardaşıdır. Prokurorun oğlu yaşadıqları lüks evin fotosunu da sosial şəbəkədə yayıb.

Bütün bunularla bağlı metbuatda yazılıandan sonra onun atası öz erizəsi ilə vəzifəsindən azad olunub.

Bir müddət önce Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovun oğlu Elnur İbrahimovun facebook və Instagram səhifələrində bahalı katerlərini, həmçinin şəxsi təyyarədə şəkillərini yayması komitə sədrinin başına iş açmışdı.

□ Cavanşir ABBASLI

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı danışqların yeni mərhələsində masa üzərində hansı təkliflərin olacağı haqda hələlik ictimaiyyət heç bir açıqlama verilməyib. Təbii ki, inididən bunun açılması da doğru hesab oluna bilməz, çünki bu, diplomatik qaydalarla uyğun deyil. Ancaq şübhəsiz ki, həm vəsitiçilərin, həm də danışqlar prosesində bu və ya digər formada iştirak edən qüvvələrin hansısa yeni bir ideya və ya təkliflə çıxış edəcəyi gözlənilir. Görünən budur ki, bu dəfə yeni təkliflərin ortaya qoyulması diqət edən tərəf Azərbaycandır.

Rəsmi Bakının həm davranışları, həm rəsmilərin dilindən səslənən bəyanatlar bütün dünyada son xəberdarlıq kimi qəbul olunub. Yəni sohbət ondan gedir ki, Azərbaycan artıq səbrinin tükəndiyini, mövcud status-kvonun davam etməsi ilə barişmayaçğını, sülh danışqları neticə vermezse, müharibə yolu ilə torpaqlarını azad edəcəyini konkret olaraq ifade edib. Avqust ayının əvvəllərində ermənilərin törendiyi təxribatların qarşısı alınarken Azərbaycanın nümayiş etdirdiyi əzmkarlıq bütün dünyaya bir signal oldu.

Bunu anlayan həmsədr ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar güman ki, danışqların yeni mərhələsində yalnız Azərbaycan tərəfinin haqlı mövqeyini özündə ehtiva edən təkliflərdən başqa çıxış yolu olmadığını da fərqləndirdilər. Görünən budur ki, münaqişənin çözülməsi ilə bağlı danışqlar prosesində iştirak edən tərəflər Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin temaslarını artırmağa çalışırlar. Avqust ayının əvvəlində prezidentlərin Soçi görüşü, daha sonra ölkə başçılarının NATO sammiti çərçivəsində təmasları, ardınca Fransa prezidentinin Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri ilə birgə oktyabrın sonuna görüş təyin etməsi belli faktlardır.

Bu yönədə daha bir addım atılıb; Kremlin mətbuat xidmeti Rusiya prezyidenti Vladimir Putinin IV Xəzər sammiti çərçivəsində sentyabrın 29-da Həştərxanda Azərbaycan, İran, Qazaxstan və Türkmenistan prezidentləri ilə görüşəcəyinə dair məlumat yayılıb. Heç şübhəsiz ki, Putinin Azərbaycan prezidenti ilə görüşündə Qarabağla bağlı mütəkənlər aparılacaq...

Belə bir ərefədə Azərbaycanın danışqlar mərhələsinə çox ciddi hazırlaşlığı və "hükum diplomatiyası"nı daha da gücləndirdiyi müşahidə olunur.

Son günləri xarici siyasetə məşğul olan Azərbaycan rəsmilərinin Qarabağla və danışqlar məsələsi ilə bağlı verdiyi açıqlamalar da buna sübutdur.

Azərbaycan bu zaman keçiyində BMT, NATO, AŞ PA tribunallarından istifadə edərək özünün sərt və konkret mövqeyini ifade edib.

Yeri gəlmışkən, sentyabrın 22-də Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov rəhbərlik etdiyi nümayəndə həyətinin müşəyi ilə BMT Baş Assambleyasının 69-cu sessiyasında iştirak etmək məqsədiyle Nyu-Yorka işgüzar səfərə yola düşüb.

Bu çıxış zamanı XİN başçısının Qarabağla bağlı kəskin çıxış edəcəyi proqnozlaşdırılır...

Azərbaycanın "hükum diplomatiyası"nın inдиye qədərki mərhələde verdiyi nəticələr də göz önündədir. Azərbaycan Ermənistanı ele bir şəkildə "dalanı direyib" ki, düşmən ölkənin oktyabrın 10-da Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzv olmaq planlanı pozmağa müvəffəq olub.

Virtualaz.org xəbər verir ki, bu haqda Ermənistanın müxalif "Aykakan Jamanax" qəzeti yazır.

Qəzətin yazdırılmışına görə, Qazaxstan XİN-in temsilciliyi diplomatik kanallarla Ermənistan və Rusiyani məlumatlandırbı ki, ola bilsin oktyabrın 10-da Minskde keçiriləcək görüşə qədər rəsmi Astananın Ermənistanın Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzvlüyünə dair yekun mövqeyi hazır olmasın.

Məlumatda görə, Qazaxstan XİN bildirir ki, onların yekun mövqeyi ancaq oktyabrın 15-də hazır olacaq. Bu isə o deməkdir ki, Qazaxstan oktyabrın 10-da Ermənistanın "Putin İttifaqına" daxil olmaq planlarını iflasa uğradan sonra.

Xəberdə bildirilir ki, Ermənistanın Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzvlüyünü hazırlamaqla məşğul olan erməni diplomatları bundan təşviş düşərək Rusiya XİN və Putin Administrasiyasının nümayəndələri ilə məsləhətəşmələrə başlayıblar.

Rusyanın Prezident Administrasiyasından bildirilir ki, onlar Qazaxstan prezidenti Nurlan Nazarbayevin mövqeyindən narahat olublar.

Kremlən deyiblər ki, Rusiya rəhbərliyi Ermənistanın oktyabrın 10-da Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzvlüyünü təmin etməkdə qətiyyətlidir.

Xatırladıq ki, bu ilin yazında Avrasiya İttifaqının təsis olunduğu Astana sammitində Qazaxstan prezidenti Nurlan Nazarbayev Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin məktubunu elan etdi. Nazarbayev bildirdi ki, rəsmi Bakı Ermənistanın İttifaqına üzvlüyünün ancaq indiki sərhədləri çərçivəsində mümkin olduğunu bildirir. Nazarbayev digər sammit iştirakçlarını bu mövqeni diqqətə almağa çağırırdı.

O zaman Nazarbayevin çıxışı Ermənistan prezidenti Serj Sərkisiyanı möhkəm pərt etmişdi və sammiti izleyən jurnalistlər onun sıfətinin nece əyildiyini görmüşdülər. Məsələnin məhiyyəti bundan ibarətdir ki, Ermənistan Avrasiya İttifaqına üzv olandan sonra işğal altında saxladığı Dağlıq Qarabağla öz

arasında gömrük postu qoymasıdır.

Ermənistan hökuməti isə bildirir ki, sərhəddə gömrük postu qoymaq fikrində deyil. Doğrudur, Sərkisiyan Ermənistanın İttifaqına Dağlıq Qarabağla birgə daxil olmasının mümkün olmadığını bildirib, ancaq sərhəddə gömrük postunun qoyulması məsələsi həle açıq qalır.

Qazaxstan prezidenti Nur-

öz evlərine qayıtmamasını nəzərdə tutan "Many Happy Returns" (MHR) kampaniyasını dəstekləməsidir.

Avrope-Azərbaycan Cəmiyyətindən "Trend"ə verilən məlumatda görə, baronessa bu kampaniyaya dəstək verdiyi bayan edib.

Dəstəyini www.manyhappyreturnsidp.com vasitəsilə açıqla-

Ermənistan rəhbərliyinə və dünyaya erməniliyinə yeni təzyiq dalğası yarada bilər: Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində qalmalıdır. Razılışdırılmış referendum ssenarisi hazırlamaq olar.

Şotlandiya ilə qalan Büyük Britaniya əhalisinin sosial-iqtisadi parametrləri arasında fərq cüzdür. Ermənistanla (Dağlıq Qarabağdakı erməniləri) də nə-

dən tərkibindəki türk-fars qarşıqlarına görə cəmi 15% fərqlənir. Din baxımından tam eynidirlər. "Dağlıq Qarabağ xalqı" ermənilərin beynəlxalq aləmi çasdırmaq üçün yaratdıqları saxta lıqlardan biridir. Diaspor ermənilərinin dili, Ermənistan ermənilərinin dilindən 80% fərqlənidir. Amma bunu "erməni xalqı" adlandırırlar. Dili 15% fərqlənən "Dağlıq Qarabağ erməniləri"ni isə ayrıca etnos kimi təqdim edirlər.

3) Qarşılıqlı münasibətlər tarixi.

Şotlandların ingilislərə qonşuluq tarixi müharibələr tarixidir. 1200 il ərzində 30 dan çox iri müharibə baş verib. Xır-

Qarabağ danışqlarının yeni mərhələsinə rəsmi Bakı ciddi hazırlaşır

Azərbaycan "hükum diplomatiyası" ni davam etdirir

Qarabağ danışqlarının yeni mərhələsinə rəsmi Bakı ciddi hazırlaşır

sultan Nazarbayev isə Ermənistanın üzvlüyü məsələsində Azərbaycanın maraqlarını müdafiə edib və belə görünür ki, oktyabrın 10-da Sərkisiyan Minskde növbəti dəfə pərt olacaq və İlham Əliyevin diplomatiyasının daha bir zərbəsini üzərində hiss edəcək.

***

Bu arada Fransa prezidenti Fransua Olland da Dağlıq Qarabağ nizamlanmasına dair danışqlarda uğur əldə olunmasını arzulayır. Bu barədə Ollandın Ermənistanın dövlət başçısı Serj Sərkisiyanın Müstəqillik günü münasibətə göndərdiyi təbrik məktubunda deyilir. "Trend" xəbər verir ki, məlumatı Ermənistanın "News.am" agentliyi yayıb.

Məktubda deyilir: "Arzu edirəm ki, Fransanın ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi celb olunduğu Dağlıq Qarabağ nizamlanmasına dair danışqlar yaxın gələcəkdə uğurla başa çatsın. Bu məqsədlə siz oktyabrın sonunda Parisdə qəbul etməyə şadam".

Azərbaycanın apardığı siyasetin fonunda beynəlxalq məqyasda baş verən digər bir hadisə isə Böyük Britaniya parlamentindəki Liberal Demokratlar aparcı senatoru baronessa Zahide Mənzur azərbaycanlı məcburi köçkü və qaçqınların

yan Z.Mənzur deyib: "Azərbaycanlı didərginlərin vəziyyəti ilə bağlı məlumatların tirajlanmasında MHR kampaniyasına uğurlar arzulayıram. Ümid edirəm ki, məcburi köçkü və qaçqınlar tezliklə evlərinə qayida-caqlar".

Qeyd edək ki, ingilissayağı təbrik mesajı əsasında adlandıran "Many Happy Returns" kampaniyasının diqqət mərkəzində Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin qurbanı olan 1 milyondan çox azərbaycanlı məcburi köçkü və qaçqın dayanır. Bu kampaniya, həmçinin azərbaycanlı məcburi köçkü və qaçqınların öz evlərinə dönmək arzusuna istinad edir...

***

Dağlıq Qarabağla bağlı danışqların yeni mərhələsi müzakirə olundu - başqa sözlə, mövcud həssas vaxtda Şotlandiyada keçirilən müstəqillik haqqında referendumda Ermənistan tərəfinin əsas "stavka"si xalqların sərbəst şəkildə öz müqəddərətini təyin etməsi hüququnun reallaşmasına adılandırılar. Bu prizmadan Şotlandiyada keçirilən referendumda Dağlıq Qarabağda 1991-ci ilin dekabrın 10-da keçirilən və heç kəsin tanımadiği referendumla müqayisəli təhlili ni aparır:

1) Pluralistik demokratiya.

Şotlandiya referendumunda Büyük Britaniyanın tərkibində qalmaq istəyənlərle Büyük Britaniyadan ayrılmak istəyənlər öz mövqelərini azad və sərbəst şəraitdə ifadə etdilər.

Dağlıq Qarabağda, Ermənistanda və dünyaya erməniliyinə də heç kim bu vaxtadək Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində分离 etməyi istəyənlərden biri idi. Sonradan Dağlıq Qarabağ erməniləri Azərbaycandan ayrılbı Ermənistanın tərkibine keçmək fikrinə düşdülər... Dağlıq Qarabağ erməniləri birbaşa Ermənistana birləşməyin mümkün olmadığını anladılar. Ona görə müstəqillik ideyasından sui-sifatda etdilər.

Ermənistanda və Dağlıq Qarabağda keçim gizlətmir ki, Dağlıq Qarabağ erməniləri müstəqillik əldə etdikdən dərhal sonra Ermənistən tərkibinə birləşmək haqda qərar qəbul edəcək.

2) Referendumun subyekti.

Şotland xalqı və ya milləti mövcuddur. Rəsmi dil ingilis dili olmasına baxmayaraq şotlandların özlerinin ayrıca dili var. Şotland xalqı həm də ayrıca dili inanca malikdir.

"Dağlıq Qarabağ xalqı", "Dağlıq Qarabağ erməni" adlılar bunu "erməni xalqı" adı ilə yoxdur. Dağlıq Qarabağda ermənilərin dili Ermənistən ermənilərinin dilin-

den tərkibindəki türk-fars qarşıqlarına görə cəmi 15% fərqlənir. Din baxımından tam eynidirlər. "Dağlıq Qarabağ xalqı" ermənilərin beynəlxalq aləmi çasdırmaq üçün yaratdıqları saxta lıqlardan biridir. Diaspor ermənilərinin dili, Ermənistən ermənilərinin dilindən 80% fərqlənidir. Amma bunu "erməni xalqı" adı ilə yoxdur. Dağlıq Qarabağ ermənilərinin dilindən 15% fərqlənən "Dağlıq Qarabağ erməniləri"ni isə ayrıca etnos kimi təqdim edirlər.

3) Qarşılıqlı münasibətlər tarixi.

Şotlandların ingilislərə qonşuluq tarixi müharibələr tarixidir. 1200 il ərzində 30 dan çox iri müharibə baş verib. Xır-

da müharibələri nəzərə almırıq.

Amma bu, şotlandların son 300 ilde Büyük Britaniya imperiyasının tərkibində yaşamasına zərər qədər də maneçilik etməyib. Ermənilərin Azərbaycan arealında mövcudluq tarixi təxminen 200 ili əhatə edir...

4) Referendumun keçirilmə şəraiti.

Şotlandiyada müxtəlif milletlərin və dinlərin temsilciliyinə qarşı referendumda heç bir təzyiq edilmədi.

Dağlıq Qarabağda əvvəlcə yerli azərbaycanlı əhali soyqırma məruz qaldı, deportasiya olundu, sonra referendum keçirildi. Dağlıq Qarabağ ermənilərinde ve Ermənistanda azərbaycanlılara qarşı ksenofobiya inidiyədək mövcuddur.

5) Müstəqillik ideyasına münasibət.

Şotlandiyada keçirilən referendumda müstəqillik məsəlesi təbii, səmimi və könüllü qoyulmuşdu.

Dağlıq Qarabağ erməniləri üçün müstəqillik məcburi ideyadır: Dağlıq Qarabağ erməniləri həmisi azərbaycanlıllara düşməncilik mövqeyində dayanıblar. Osmanlı imperiyasında və İranda öz günahları ucatbatından başlarına açılanlar əsasında uydurma tarix yaradıblar. Həmin uydurma tarix ermənilərləri ilə birləşdə Azərbaycan ərazisindən daşıdlılar. Ona görə Dağlıq Qarabağ ermənilərinin o dövrəki aktivliyində antiazərbaycanlılıq əsas istiqamətlərdən biri idi. Sonradan Dağlıq Qarabağ erməniləri Azərbaycandan ayrılbı Ermənistən tərkibinə keçmək fikrinə düşdülər... Dağlıq Qarabağ erməniləri birbaşa Ermənistəna birləşməyin mümkün olmadığını anladılar. Ona görə müstəqillik ideyasından sui-sifatda etdilər.

Ermənistanda və Dağlıq Qarabağda keçim

Bazar günü işimizə həmisi kimi başlayıb kompüterin arxasına keçib yazı yazırıq. Bu zaman bayirdan gələn yanıqlı bir səs bizi bir anlıq işimizdən ayırb pəncərəyə təref getməyə vadar etdi. Bu səs 25-30 yaşlarında yanında və belində iki uşaqla oxuyaraq dilənən qadınım səsi idi. Onun səsindəki kədər və yanğı bizi onunla həmsöhbət olmağa vadar etdi. Məhəlləyə düşüb qadının səsinin izi ilə arxasında getdik.

Tək istəyimiz qadına pul verib onuna söhbət etmək, onu bu gənc yaşında, körpə uşaqları ile dilənməye nəyin vadar etdiyini, həyat hekayesini öyrənmək idi. Cəhdimiz alındı. Binadan onun üçün atılan qəpikləri yerdən toplayan bu qadına yaxınlaşış istəyimizi bildirdik. Başındaki yaylıq ve belindəki uşaqla bize qaraçılari xatırladan qadından önce hərali olduğunu soruşduq. Tama-milə başqa, qəribə bir dildə danışan qadın Azərbaycan dilində elə danışdı ki, onu çetinliklə başa düşmək olurdu. Adının Zeynəb olduğunu deyən 28 yaşılı dilənci Azərbaycan kürdü olduğunu dedi. Nəyə görə diləndiyini soruşturdquda isə qar-

müzə yemek almağa bəzən heç pul qalmır. Bəzən yiğdiqlarımızı da polis elimizdən alır. Bizi harada gördülər tutub pul isteyirlər. Vermeyənə isə polis bölməsinə aparırlar. 20-40 manat alıb buraxırlar. Bəzən bir gündə yiğdiğimizi elə onlara veririk. Əgər yerində verməsək, bizi Xətəidəki polis bölməsinə aparırlar. Orada bizi 3-4 gün saxlayırlar, döyürlər. Sonra da pul alıb buraxırlar".

Sonda Zeynəb adlı bu dilənci qadına "bizim üçün qısa nə isə oxuya bilərsinizmi" dedikdə, qadın "nəzir verin oxuyum", cavabını verdi. Qadına bir az əvvəl ona pul verdimizi xatırlatdıqda, Zeynəb o pulun danışmaq üçün olduğunu, indi-

kini isə oxumaq üçün istədiyi dedi. Biz də qadına oxuması üçün yenidən "nəzir" verdik. Diləncilərin işlediyi və demək olar ki, hər gün eşitdiyimiz alqış tipli sözler deyib yanıqlı səsi ilə oxumağa başladı. Daha sonra öz yoluna davam etdi...

Onun danışdıqlarının doğru və yalan olduğunu deyə bilmərik. Kim bilir, bəlkə də o, sadəcə olaraq, əsan qazanc elə etmek üçün dilənir və ya bunu özüne sənət hesab edir. Bəlkə də doğrudan da çəsarətdir. Amma hər halda, səsindəki kədər və yanğı istəyərək bu "sənəti" seçmədiyini deməyə əsas verir.

□ **Günel MANAFLİ**
 Foto, Nərgiz LİFTİYEVA

"Xanənde" diləngi dərdini "Yeni Müsavat" a danışdı

Dilənci Zeynəb: "Mən anadan olandan dilənirəm, bu bizim adətimizdir"

daşı xəstə olduğu üçün dilənəmək məcburiyyətdə qaldığını bildirdi. Belinə qalın bir kəlağayı ilə bağlı uşağa baxanda onun küləkdən və acliqdan halsız vəziyyətə düşdüyüünü anlamaq çətin deyildi. Belindəki uşağın öz uşağı olduğunu deyən qadın onun hələ 4 aylıq olduğunu bildirdi. Yanındakı 8-9 yaşlarında, saçı pırıltıq, üzü çıxılgı olan qızçıqazın da öz uşağı olduğunu və yanında gəzdirməklə ona da bu "sənəti" öyrətdiyini deyən Zeynəb bunun onların həm də adəti olduğunu bildirdi: "Mən anadan

olandan dilənirəm. Bu bizim adətimizdir. Həm də imkanımız yoxdur. Yiğdiğimiz pulları kor qardaşım müalicəsinə xərcleyirik. Onun dərdindən çöllərə düşmüşük. Özümüz Bərdədə yaşayınp. Bakıda kibrədə qalırıq".

Belə gözəl və yanıqlı səslə oxumağı ona kimin öyrətdiyini soruştuda dilənci qadın **bu-nu ona heç kimin öyrətmədiyi-ni dedi:** "Biz tərəflərdə hər kəs oxuyaraq dilənir. Biz heç kimə

yalvarmınq ki, pul ver. Sadəcə, oxuyuruq vəssalam. Oxumağı da özümüz öyrənmişik. Bunun üçün hansısa dərs almamışq".

Zeynəbdən özü və uşaqları üçün hansı arzularının olduğunu, uşaqlarının çox körpə olduğunu və onlara özü ilə birgə niyə belə zülm etdiyini soruştı. O, yorğun və ümidsiz baxışlarla "imkan yoxdur, nə edim?" cavabını verdi: "Evin kirayə pulunu dilənib yiğdiğim qəpik quruşa veririk. Özü-

ORİJİNAL AKSESUARLAR

Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyalar

"SƏDƏRƏK" TİCARƏT MƏRKƏZİ
 3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

Elan

Hacıqabulda ipək yolunun yanında 47 hektar torpaq sahəsi, çobanlar üçün 2 ədəd 2 otaqlı, 1 ədəd 4 otaqlı qonaq evi, 3 hektar meyvə bagı, 200 ədəd mal-qara saxlamaq üçün daşdan tikilmiş tövlələr, 10 min ot bagi üçün yem anbarı, 2 ədəd balıq gölü, daimi işığı, suyu. Qaz çəkdiirmək üçün sənədlər (texnikişət), 0,5 hektar torpaq sahəsi olan restoran, 30 metr üzüm talvari olan ferma satılır. Ətrafında eləvə 100-150 hektar torpaq sahəsi var. Əlaqə nömrəsi : (050)-214-40-53

Babasıl xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almanıyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparati ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gizləmə-dən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Başsağlığı

Müsavat Partiyasının Şəki rayon təşəliyi təşkilatın üzvü Şahid və Fuad qardaşlarına əzizlər, "Turkistan" qəzetiñin baş redaktoru gənc fəal Fuad Abdurrahmanın faciəli ölümü ilə bağlı kədərləndiyini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verir.

Əyləncəli, sürətli, əsan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

✓ İlk dərsdən son dərsə qədər ingiliscə danışmaq!

✓ Səhərli səhərliyəksə deyil onları istifadə edərək öyrənmək!

✓ Dənəsərəq səhərli grammatika bilgisi olda etmək!

✓ Əldə tələffuz və günənləş danışmaq!

✓ Real ingiliscə səhərbətor

BONUS
 english
EXPLOSION
 dəstəri kursunuz tərafından
 mətbəstərlərə HÖDİYYƏT olunur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sardarov küç 2, ev 2.
 (012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
 (İçəri Şəhər metrosu, İran saflıyinin yanı)

Sentyabrın 30-da, saat 11:00-da Nərimanov Rayon Məhkəməsində "Space" telekanalının "Etiraf" verilişinin aparıcısı, dələduzluq ittihamı ile həbs olunan İlham Mirzəyevin işi üzrə məhkəmə davam etdiriləcək. İlham Mirzəyevin hüquqlarını vəkillər Xanlar Bayramzadə və İkram Abdullayev müdafiə edir. Redaksiyamiza işdə adı zərərçəkən kimi keçən səxslərdən biri olan Aynur Əhmədovanın məktubu və iş üzrə tərtib olunan ittiham aktı daxil olub.

nasibətlərində A.X-nin da ondan xoşunun gəldiyini hiss edib. Fikirləşib ki, A.X ilə daha yaxından münasibəti yaranın və gələcəkdə belə bir insanla ailə həyatı qurşun. O eşidib ki, cavan qızlar, xanımlar ailə həyatı qurmaq, xoş gelən insanla yaxın münasibət yaratmaqdən ötrü falçı yanına gedirlər. Falçı onlara "şirinlik duası" yazır, bunun nəticəsində qızlar istədiyi oğlanla ailə həyatı qurur, xoşbəxt olurlar.

O eşidib ki, "IlhaMed" Tibb Klinikasının direktoru İlham Mirzəyev falçılıqla məşğul

heyatı qurmaq, oğlanla münasibətlərinin yaxınlaşmasını istədiyini danışib. İlham Mirzəyev özü ona bildirib ki, "Sən narahat olma, hər şey yaxşı olacaq. Mən həmin sevdiyin oğlanı sənin ayağına gətirəcəyim. Elə edəcəyəm ki, sizin münasibətləriniz yaxşılaşacaq. Mən sizin münasibətlərinizdə şirinlik yaradacağam və sizi bir-birinə qovuşduracağam".

"Oğlan it kimi sənin ayağına gələcək..."

İlham Mirzəyev elə danişib, adama elə sözələr deyib ki, adam onun bütün sözlərinə

ya gedərkən İlham Mirzəyevin qəbuluna düşmək üçün kasaya 50 manat pul ödəyib və bunun müqabilində kassadan ona qəbz verilib, hər dəfə qəbula girdikdə İlham Mirzəyev pulun ödənilməsinə dair qəbzi ondan alıb. Növbəti dəfə bu məqsədə qəbula geldikdə İlham Mirzəyev puldan səhbət açıb və bildirib ki, "bu iş elə-bələ başa gəlmir, başqalarına bu işi 4 min avroya edirəm, sənin üçün də hörmətə bu işi 3 min avroya görərəm".

Bir də İlham Mirzəyev ondan sevdiyi oğlanın və özünün ayri-ayrı fotosəkillərini istəyib

Tovuzda qədim şəhər aşkarlandı

Kəşf edilən Abdal şəhərinin 2-3 min yaşı var; şəhər sasanilər tərəfindən dağdırıldıb

Cəlaləddin Qasımov: "20 ildir ki, bu şəhəri axtarırdım"

Hər bir ölkə keçmiş ilə fəxr edir. Keçmiş olmayan ölkənin geleceyi olmaz. Bu baxımdan Azərbaycan qədim tarixa malik bir ölkədir. Keçmişin zəngin olduğu üçün geleciyi

dərhal görünür. Zəngin xəzinəni xatırladan torpaqlarımızın ölkəmizin qədimiliyini bir daha sübut edir. Məhz bu amillərə görə hər zaman dünya ölkərinin diqqəti Azərbaycanda olub.

Ölkəmiz həcmi böyük olan kitabı xatırladır. Hər vərəqlədikcə qədim diyarları özündə eks etdirən şəhər, abidələr keşf edilir. Bütün bunlar dediklərimizə əyani sübutdur.

Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirmiş araşdırıcı-tarixçi Cəlaləddin Qasımov tərəfindən qədim şəhərlərimizdən biri olan Tovuzda Abdal şəhəri keşf edilib. Bu şəhər inidə Avdal kəndindən 8 km məsafədə, Avdal çayının baş tərəfində, Şəmkirə sərhəddə yerləşir. Belə ki, ordan Şəmkirə dağlarının arası ilə 4 km yol var. Bir tərəfdə ise Gədəbəy rayonudur.

Cəlaləddin Qasımov etdiyi keşfin tarixçisi ilə bağlı bunları deyib: "BDU-da oxuyarkən belə bir şəhərin olduğunu təxmin etmişdim. 20 ildir ki, bu şəhəri axtarırdım. Nəhayət 20 gün bundan önce tapdim. Burada yerləşən dərə əvvəller Hunna adlanıb. Sonralar tədricən Xınna halına gəlib və hazırda bu adda tanınır. Mənbələrdə göstərilir ki, abdallar Qarabağ zonasında yaşayıblar. Men fikrimdə qalaraq, keşf etdiyim yerə getdim. 8 saatda yaxın üzüyuxarı dağlara piyada qalxdım. Keşf etdiyim şəhərin tərixi 2-3 min ilə gedib çıxır. Bu barədə AMEA-ya şəkillər vermişəm. On uğurlu işlərimdən biri Çingiz xan haqqında romanımdır. Dağların içərisində 4 saray olduğunu göstərmisəm. Həmin saraylardan biri tapıldı. Digerlərinin olduğunu eminəm. Bu barədə mətbuatda xəbərlər gedib. Diger sarayların tapılması ilə bağlı işlər davam edir. Tovuzda 32 qala gəzmişəm. Ondan sonra bu şəhərin olduğunu aşkarladım. O şəhərin fundamentinin qalıqları qalıb. Bunların çoxu torpağın altındadır. Və əsr Roma tarixçisi də Abdal tayfları barədə yazib. Araşdırımlarım onu göstərir ki, Atillanın on yaxın sərkərdələri de alban və abdal tayfları olub".

Tarixçi keşf etdiyi şəhərin dağdırılmasından da danışib: "Abdal şəhəri IV əsrdə sasanilər, sonralar ərablar tərəfində işğal olunub. Bu barədə araşdırımlarım davam edir. Bu şəhər Tovuz ərazisində yerləşir. Azərbaycanda 4 şəhərdə Abdal adlanan yer var. Bu yerlərin hər birini gəzmişəm. Albani tarixini bütün ölkələr oxuyur. Albaniyanın sonradan türkşəfiyini deyirlər. Amma qədim Albaniya dövlətində əsas aparıcı tayfa abdallar olub. Türkəlli tayflardır. Hətta Xətai çox şeirlərində abdal tayfasına məxsus olduğunu bildirib. Şeirlərinin son bəndlərinin çoxunda bunu açıq-əşkar göstərib".

□ **Cavanşir ABBAŞLI**

Məşhur teleaparicionun heyretamızın cinayət dosyesi...

İlham Mirzəyev əli hər yerdən üzülən insanları necə aldadırmış...

İlham Mirzəyevi saxlaması saydı, o, bu gün də sahibi olduğu falçılıq klinikasında iş başında olaçaqdı. Efirdən söylədiyi yalanlarına uyandılar qapısını kəsdirib ondan min bir dərdlərinə ələc umacaq, son qəpiklərini verib nəticə gözləyəcəklər...

"Şirinlik yaradacağam və sizi bir-birinize qovuşduracağam"

Həmin gün məlum əməliyatın keçirilməsinə əsas veren müraciəti hazırla işdə adı zərərçəkən kimi keçən A.Əhmədova edib. İstintaqçılar məsələni araşdırıblar və belə bir ittiham aktı tərtib ediblər. İttiham aktında adı keçən zərərçəkənlərin ad-soyadlarını etik səbəblərdən yazmışdır. Baş prokurorun 1-ci müavini Rüstəm Usubovun təsdiqlədiyi ittiham aktından seçmələri təqdim edirik:

- Zərərçəkənlərdən biri olan A.H adlı qadın ifadəsində göstərib ki, subaydır, Nəsimi rayonu ərazisində yerləşən "Moskva" univermağında qızıl-zinət eşyalarının alğı-satqısı ilə məşğul olan A.X adlı oğlanla qızıl-zinət eşyaları alarkən tanış olublar. A.X-dən bir oğlan kimi xoş gəlib, mü-

olur, bəxt açır, elə dua yazar ki, oğlanı qızın ayağına gətirir, oğlan qızə elə bağlanır ki, ömrük ondan əl çəkmir. Hələ bu məsələdən əvvəl o, İlham Mirzəyevi televizorda veriliş aparrək görən, onu ekstrəsens, öncəgörücü kimi tanımış ve onun gələcəkdə baş verəcək hadisələrdən xəber verdiyini, falçılıqla məşğul olduğunu eșitmədir. O, imkanlı insanla ailə həyatı qurmaq, gələcəkde daha yaxşı örümür sürmək istəyib və bu niyyətlə də A.X adlı qızıl alverçisi ilə evlənməyinə kömək göstərməsindən ötrü İlham Mirzəyevə müraciət etmək qərarına gəlib. 2 aprel 2014-cü il tarixdə o, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu ərazisində "Cıdır" atçılıq stadionunun arxa tərəfində yerləşən yeni inşa olunmuş çoxmərtəbəli binanın ikinci mərtəbəsində fəaliyyət göstərən "IlhaMed" Tibb Klinikasına gələrək klinikanın direktoru İlham Mirzəyevə müraciət edib. İlham Mirzəyev otağında gəlmişinin məqədini danışib. İlham Mirzəyev ondan həyatı barədə soruşub, sorğu-sual edib, o isə subay olduğunu, dörd ay əvvəl anasını itirdiyini, sevdiyi oğlanla ailə

inanıb. Adama elə gəlib ki, bu insan həqiqətən də hansısa qeyri-adı güçə, bacarığa malikdir. İlham Mirzəyev deyib ki, "narahat olma, elə edəcəyəm ki, o oğlan it kimi sənin ayağına gələcək, ömrünlə sənirə bir yerdə olacaq". Hətta İlham Mirzəyev ona tam əminliklə demişdir ki, "əgər 15 gün müddətində mən dediyim işi görə bilməsəm, o oğlan ayağına düşməsə, mən İlham Mirzəyev ondan A.nın şəklini albıbaxmış və sevdiyi şəxsin bu insan olduğunu bir daha soruşturmışdır. O, "hə" dedikdə, İlham Mirzəyev bildirib ki, "narahat olma, 15 günləri kimi sevdiyin oğlanla səni qovuşduracağam". O, İlham Mirzəyevin söylədiyi kimi bu işi belə qısa müddətde görə biləcəyindən təccübələnmiş və ondan "doğrudan?" deyə soruşub. İlham Mirzəyev isə ona rus dilində "objayəş" deyə cavab verib. Sözdənən elə çıxıb ki, onun bu qabiliyyətinə şəkk-şübə etməsin.

"Əlini qoy dösünün üstünə..."

O, həmin gün pulu və fotosəkilləri İlham Mirzəyevə verib evə gəldikdən sonra götür-qoymışdır. Fikirləşib ki, görəsən, bu insan həmin işi görə

bilər, yoxsa yox? Səhbət əsnasında bir-iki nəfər tanışı ilə bu barədə ümumi danışib, tanışları bunun yalan səhbət olduğunu, falçılığın boş, cəfəngiyat olmasını və bu cür insanların onun kimi sadələvh, hamiya inanan adamları tez bir zamanda aldadıb toruna salaraq pullarını elə keçirdiklərini söyləmişlər. Bu səhbətən sonra anlaşımdır ki, İlham Mirzəyevin də ona söylədikləri, verdiyi vədlər boş yalandır. Bu cür sözlərlə onu aldadaraq 3 min avro pulunu elə keçirmək istəyir. O, tam qərara gəlib ki, vermiş olduğu 1600 avro pulunu geri tələb etsin. Bu məqsədə İlham Mirzəyevin mobil telefonuna həmin gün iki dəfə zəng vurub. Lakin

zənglərinə cavab verməyib. Halbuki 3-4 gün əvvəl o, İlham Mirzəyevin bu nömrəsinə zəng vurub, İlham Mirzəyev özü telefonda onun zəng etdiyi bilib, geriye, ona zəng vurub, bu iş barədə danışmış, hətta "əlini qoy dösünün üstünə" deyərək ona 100 faiz ümidi verib. Yeni İlham Mirzəyev telefonu nömrəsini bilməmiş, bu dəfə zənglərinə cavab verməyəndən sonra ona qarşı şübhələri daha da artırıb, tam əmin olub ki, bu insan firıldاقdır və onu aldadıb".

Bundan sonra zərərçəkən İlham Mirzəyev barəsində hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət etmək qərarına gəlib...
 (davamı gələn sayımızda)
 □ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

ÜSAVAT

Son səhifə

N 237 (5946) 23 sentyabr 2014

Aparıcı 33 saat efirdə qaldı

Norveçin TV2 kanalının aparıcısı Kari Qenqedal 33 saat fasıləsiz efirdə olmaqla dünya rekorduna imza atıb. Bütün bu saatlarda o, tamaşaçılar hava proqnozunu təqdim edib. Telemarafondan önce aparıcı buları deyib: "Bu, hər bir sənətçinin ən böyük arzusudur. Çünkü sinoptiklər hər gün efirdə cəmi 2,5 dəqiqə görürə bilirlər".

Qenqedal öz verilişini Oslonun Domkirkeplassen meydanındaki şübhə studiyasında aparıb. Dünya rekordunun müyyənləşməsi ilə bağlı qaydalara uyğun olaraq, teleaparıcyı hər 60 dəqiqəlik efir işindən sonra 5 dəqiqəlik fasile icazəsi verilib. Uğurlu rekordan sonra Qenqedal pivə içməyə gedəcəyini bəyan edib: "Ancaq bu yolla öz uğurumu qeyd edə bilərəm".

Telefonu yellə, "zaryadka" yiğsin...

Amerikalı alımlar tacili vəziyyətlərdə cib telefonunu yelleyərək "zaryadka" yiğmasını təmin edən sistem üzərində işləyirlər. ABŞ-dakı Virginia Tech Universitetindən Shashank Priya və heyəti cib telefonlarında ses və hərəkəti enerjiya çevirə biləcək ip ucları təpipler və onu təkmilləşdirməye çalışırlar. Onlar məldiyi ilkin nöticələrə görə, bateriyası bitən telefonları eldə bir neçə dəqiqə yelləməklə enerji yiğmalarını təmin etmək mümkün olacaq. Amma hələlik bu enerjinin qisamüddətli olacağını ilə bağlı faktlar eldə edilib. Alımlar onun bir neçə saatlıq olması üçün yeni ip ucları axtarırlar.

Tisbağa yolda tixac yaratdı

45 kiloluq tisbağa Amerikanın Florida ştatındaki Sarasota şəhərində ciddi tixaca səbəb olub. Sürücülər hadisə yerinə polisleri çağrırlar. Polis Ron Lokun sözlərinə görə, heyvanı yoldan çıxarmaq üçün bir neçə iri cüssəli şəxsin yardımından istifadə olunub. Bundan sonra tisbağına yük maşının kuzovuna qoyaraq polisə aparıblar. Bu haqqda informasiya isə facebook sosial şəbəkəsində yayılıb. Hüquq-mühafizə orqanları heyvanın sahibini sosial şəbəkə vasitəsilə tapmağa çalışıblar. Bildirişin yayımından bir neçə saat sonra heyvanın sahibi Rayan Adams səhifədə şərh yazıb. Kişi məlumat verib ki, heyvanın

adi Buldozerdir. Onun sözlərinə görə, tisbağa bağça-

dakı torpağı eşərk ordan uzaqlaşmağa nail olub.

Marixuanadan hazırlanan sous satışdadır

sousun hər bankasında 300 milligram marixuana var. Bu təamdan dadmaq istəyənlər 20 dollar ödəmək və həkim reseptini göstərməklə arzularına çata bilərlər. Sousu hazırlayan firmanın nümayəndələri bildirib ki, onun tərkibini hazırlamaq üçün xeyli əziyyət çəkiplər. Məqsəd sousun zəhərləyici tərkibə malik olmaması idi. Texnoloqlar isə deyir ki, bu tərkibdə marixuana hətta ağır çəkili insanlarda da effekt verir. Kampaniya bu daşı almaq üçün bir çox könüllünün təcrübədə iştirakından yararlanıb.

ABŞ marixuananın satışına qismən icazə verilən ölkələr sırasındadır. Bəzi ştatlarda isə marixuananın istifadəsinə tibbi məqsədlər üçün icazə verilib. O, kəskin ağrırlarla müşayiət olunan xəstiliklərdə, əzələ ağrılarında, ürəkbulaşmalarda, çeki azalması kimi hallarda dərman kimi istifadə oluna bilir. Bundan başqa, Kannabis onkoloji xəstələr, skelerozlar, QİÇS, epilepsiya, depressiyadan əziyyət çəkənlərin də dərmanıdır.

America's kannin mari-xu-ananın qanuni satışına icazə verilən ştatlarında yeni bir məhsul bazara çıxarılb. Bu, tərkibində marixuana olan pizza sousudur. Podey Pizza adını daşıyan

psixoloqlarından olan Aric Sigman və lideynlərə məsləhət görüb ki, uşaqların televizora baxdıqları saatə müəyyən məhdudiyyətlər getirilsinlər. Onun dediyinə görə, yaşı 3-dən aşağı olan uşaqlar isə üümüyyətə televizora baxmalıdır. Sigman deyib ki, kompyuter, "ağlılı" telefonlar, habelə televizor şışmanlıq, ürek xəstəliyi və diabet riskini artırır: "Bunların xaricində daim ekran qarşısında olmaq ciddi psixoloji pozğunluqlara və diqqət dağılmına da səbəb olur". Psixoloq onu da deyib ki, ekran başında keçirilən müddət uşaqların sosial münasibətlər qurmasına neqativ mənada təsir göstərir. Belə ki, televizordan olavaş, uşaqlar 5 ayrı ekranın hücumuna məruz qaldıqları üçün beynləri yüklenir. Bundan başqa, psixoliq televizoru da "elektrik daya" adlandırıb.

3 yaşından balacalar televizora baxmamalıdır

Ingiltərənin məşhur psixoloqlarından olan Aric Sigman və lideynlərə məsləhət görüb ki, uşaqların televizora baxdıqları saatə müəyyən məhdudiyyətlər getirilsinlər. Onun dediyinə görə, yaşı 3-dən aşağı olan uşaqlar isə üümüyyətə televizora baxmalıdır. Sigman deyib ki, kompyuter, "ağlılı" telefonlar, habelə televizor şışmanlıq, ürek xəstəliyi və diabet riskini artırır:

"Bunların xaricində daim ekran qarşısında olmaq ciddi psixoloji pozğunluqlara və diqqət dağılmına da səbəb olur". Psixoloq onu da deyib ki, ekran başında keçirilən müddət uşaqların sosial münasibətlər qurmasına neqativ mənada təsir göstərir. Belə ki, televizordan olavaş, uşaqlar 5 ayrı ekranın hücumuna məruz qaldıqları üçün beynləri yüklenir. Bundan başqa, psixoliq televizoru da "elektrik daya" adlandırıb.

QOÇ - Bütün işləriniz qayda-sında getdiyin-dən kimlərə yalan və verməyin. Qətiyyən bacar-madığınız işin qulpundan yapışmayıñ. Əsəbi anla-da dostlarınız arasında sa-kitləşməyə çalışın.

BÜĞÜ - Kifayət qədər təzadlı ərefədir. Hər addımı ölçüb-biçməyə çalışın. Mövqeyinize zidd hərəkətlərə yol verməyin. Astroloji gös-təricilər saat 14-dən sonra kiməsə güzeşte getməyi məsləhət görmür.

ƏKİZLƏR - Yaxşı olar ki, əsas diqqətinizi maliyyə məsələlərinə yönəldəsiniz. Bilirsiniz ki, qlobal işləriniz pulsuz keçmir. Bu səbədən kiməsə borc vermək fikrinə düşmeyin. Başqalarının şəxsi işlərinə müdaxilə etməyin.

XƏRÇƏNG - Qarşınızda kifayət qədər mistik bir gün durur, anlaşılmaz hadisələr çox olacaq. Passivlik müstəvisində qərar tutan ailə-sevgi münasibətlərinə yenidən baxın. Mümkün qədər bütün neqativlikləri minimuma endirin.

ŞİR - Ehtiyatlı olun, səhhətinizə bağlı xo-sagəlməzləklər baş verə bilər. Ələxüsüs da saat 12-16 arası özünüzü maksimum qoru-malı, əsəblərinizi ciloqlamalısınız. Bu gün is-tənilən səfəri taxıra salsañız, yaxşıdır.

QIZ - İndi size mübahisələrə girişmək, bö-yük və müəmmalı məsələlər barədə müzaki-rələr aparmaq yolverilməzdür. Yaxşısı budur, adı işlərin həlli ilə məşğul olasınız. Əks halda, çəkdiyiniz əziyyətlər hədər gedəcək.

TƏRƏZİ - Bürcünüzən romantikaya olan hədsiz həvəsi çox güman ki, bu gün təmin olunacaq. Hansısa xoşagəlməzliyin baş verə-cəyinə inanmayın. Bir az səmimi olun, dünyamızı, insanları daha çox sevin.

ƏQRƏB - Gün ərzində enerji sərf etdiyiniz istenilən sahədə ugurlar siz tərk etməyəcək. İstər fəaliyyətdə, istərsə də qarşılıqlı münasibətlərdə hər şey üreyinizcə olacaq. Nahardan sonra səfər çıxmə olar.

OXATAN - Gündün ümumi mənzərəsi ürəyinizcə olacaq. Artıq daxili süstlüyüñ və fəaliyyətlə bağlı gərginliyiniz arxada qalacaq. Ətrafiniza yiğisan yeni dost-tanışlar məqsəd-lərə yetişməkdə sizə yardımçı olacaqlar.

ÖGLAQ - Bütün vacib işlərinizi saat 16-ya qədər tamamlamağa çalışın. Əmin olun ki, həmin vaxtda qarşınızda duran vəzifələrin əksəriyyətini həyata keçirə biləcəksiniz. Sonrakı saatlarda isə istenilən riskdən imtina edin.

SUTÖKƏN - Əgər bu təqvimdən zövq alıb rə-hatlanmaq isteyirsinizse, mütləq səfərə çıxın. Bununla siz stress və ağırlılarını aradan qaldıra, enerjinizi daha da saflaşdırıb ilərsiniz. Ailə-sevgi məsələlərində xırdaçılığa yer verməyin.

BALIQLAR - Özünüzü gərginliyə salma-yın. Uzun-uzadı kiməsə, nəyisə izah etmək enerji itkinizdən savayı bir iş deyil. Əgər bu kimi lüzumsuz işlərlə məşğul olanız, ixtiya-rınızda olan tarixdən zövq almayaçaqsınız.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

Əyri qədəh içkiyə həvəsləndirir

Mütəxəssis-lər hesab edirlər ki, qədəh-in forması spirtli içkilərin qəbul olunma tezliyinə və miqdarmına təsir edir. Belə ki, şəkli dəyişdirilmiş məşşət qabları miqyasın idarə olunmasında çətinləşdirir. 18-40 yaş aras-ı içki aludəcisi olan 160 könnüllü üzərində aparılan tədqiqatlar göstərib ki, məhz şəkli dəyişdirilmiş qədəhlərdən içki qəbul edənlər iki dəfədən artıq həvəslər olur və demək olar ki, onun nə zaman dolub boşalmamasını fərqi belə vərmirlər. Məhz içkinin miqdarmı temin etmək üçün on faydalı düz tərəflü stakanların olduğu aşkar edilib. Ancaq mütexəssisler sağlam olmaq üçün bu stakanların vitamin və mineralllarla zəngin olan meyve şirələri və mineral təbii sularla doldurulmasının tərəfdarıdırılar.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

**Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN**

**"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yiğilib, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müelliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.**

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

**Redaktor:
Zabil MÜQABILOĞLU**
**Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.600**